

КОМИСИЯ ЗА ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТОТО ИМУЩЕСТВО

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ЗА 2023 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

УВОД.....	4
I. СЪСТАВ НА КОМИСИЯТА. ЗАСЕДАНИЯ И ПРИЕТИ РЕШЕНИЯ	5
II. ПАРЛАМЕНТАРЕН КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА	7
III. ПРЕВЕНЦИЯ НА КОРУПЦИЯТА	8
1. Събиране, обобщаване и анализиране на информация за националните антикорупционни политики и мерки	8
2. Извършване на анализи, разработване и предлагане на мерки за превенция и противодействие на корупцията	8
3. Сътрудничество и взаимодействие	9
4. Проведени обучения и други дейности.....	11
IV. ПУБЛИЧЕН РЕГИСТЪР.....	12
1. Система за деклариране	12
3. Проверка и анализ на декларации	13
4. Административнонаказателна дейност	13
V. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ.....	15
1. Дейност по установяване наличието или липсата на конфликт на интереси.....	15
2. Административнонаказателна дейност	15
3. Процесуално представителство	16
VI. ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА	18
VII. ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТОТО ИМУЩЕСТВО	20
1. Дирекция „Координация и контрол“	20
2. Образуване на производства за отнемане на имущество	21
3. Отнемане на имущество по реда на ЗОПДИППД (отм.), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ)	22
4. Прекратяване на проверки, образувани по реда на ЗОПДНПИ (отм.) и ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ).	22
5. Териториални дирекции	23
5.1. Образувани проверки	23
5.2. Съдебни производства за отнемане, по които КОНПИ осъществява процесуално представителство по реда на ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗОПДИППД (отм.)	26
5.3. Влезли в сила съдебни решения за отнемане в полза на държавата на имущество по реда на ЗПКОНПИ (ЗОНПИ), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗОПДИППД (отм.).....	26
VIII. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНОТО ИМУЩЕСТВО	40
IX. ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ	46
1. Структура на администрацията	46
1.1. Кадрово осигуряване	46
2. Административно обслужване	47
3. Правно обслужване	48
4. Информационно и технологично осигуряване	49
X. ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	51
1. Бюджет	51
2. Процедури по Закона за обществените поръчки.....	52

XI. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	54
1. Международен обмен на информация	54
2. Участия в международни форуми, срещи, конференции	55
3. Участие в международни мрежи и организации и присъединяване на КПКОНПИ/КОНПИ към нови международни мрежи и организации и органи на ЕС	56
XII. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	57
1. Вътрешен одит	57
2. Финансов контрол	57
3. Инспекторат	58
4. Връзки с обществеността	59
5. Служител по сигурността на информацията	60
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	61
Приложение № 1 към Раздел IX на доклада	62
Приложение № 2 към Раздел IX на доклада	63

УВОД

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на чл. 18, ал. 1 от Закона за отнемане на незаконно придобитото имущество, според който Комисията ежегодно до 31 март представя в Народното събрание доклад за дейността си.

С Преходните и заключителни разпоредби на Закона за противодействие за противодействие на корупцията (ЗПК), обн. в ДВ бр. 84 от 06.10.2023 г. (в сила от 06.10.2023 г.) наименованието на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ) се променя на Закон за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗОНПИ), а Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ) се преименува на Комисия за отнемане на незаконно придобитото имущество (КОНПИ).

За периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ) е осъществявала функции по превенция на корупцията, публичен регистър, конфликт на интереси, противодействие на корупцията, отнемане на незаконно придобитото имущество и управление на обезпеченото имущество. От 06.10.2023 г. Комисията продължава да осъществява функции под наименование КОНПИ и да извършва дейности по установяване, отнемане на незаконно придобитото имущество и управление на обезпеченото имущество.

Осъществяваната дейност от Комисията е извършвана при съобразяване с принципите на обективност (стриктно спазване на законовите изисквания на правовата държава), безпристрастност (равно третиране и равнопоставеност на лицата) и зачитане и гарантиране правата и свободите на гражданите.

В отчетния период Комисията е предприела действия за повишаване на прозрачността и отчетността в нейната работа, интегритета на служителите и засилване на взаимодействието и сътрудничеството с други държавни органи.

С оглед настъпилите законодателни изменения настоящият доклад представя резултатите от работата на Комисията и на нейната администрация до 05.10.2023 г. по следните направления на дейност – превенция на корупцията, публичен регистър, конфликт на интереси, противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество. От 06.10.2023 г. до края на годината Комисията продължава да осъществява само дейността по установяване и отнемане на незаконно придобитото имущество, както и управление на обезпеченото имущество.

Докладът е приет с решение на Комисията по Протокол № 1179 от 20. 03.2024 г., за представяне в Народното събрание, на президента на Република България и на Министерския съвет, както и за публикуване на интернет страницата на КОНПИ.

I. СЪСТАВ НА КОМИСИЯТА. ЗАСЕДАНИЯ И ПРИЕТИ РЕШЕНИЯ

В периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. Комисията работи в състав: заместник-председател - Антон Славчев и трима членове Антоанета Георгиева – Цонкова, Пламен Йоцов и Силвия Къдрева. Комисията, на основание чл. 14, ал. 3 от ЗПКОНПИ, се представлява от заместник-председателя.

С § 7, ал. 4 от Предходните и заключителни разпоредби на ЗПК (ПЗРЗПК) до избирането на нови членове на КПК, досегашният изпълняващ длъжността председател на КПКОНПИ изпълнява функциите по чл.14, ал.1 от ЗПКОНПИ и чл.12, ал.1 от действащия правилник за устройството и дейността на КПКОНПИ и другите вътрешни актове приети от тази комисия.

Комисията заседава веднъж седмично, в предварително определен ден от работната седмица, като в неотложни случаи са провеждани заседания и по-често и при различен график.

През отчетния период КПКОНПИ е провела 53 заседания. За този период са приети общо 2 580 решения по изготвени от дирекциите и звената доклади и предложения за решения по следните направления:

- Превенция на корупцията
- Публичен регистър
- Конфликт на интереси
- Противодействие на корупцията
- Отнемане на незаконно придобито имущество и управление на обезпеченото имущество
- Организация на дейността в КПКОНПИ

Конкретните данни за броя¹ на приетите решения по направления на дейност са, както следва:

Брой на приетите от КПКОНПИ решения за периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г.	
<i>По направления</i>	<i>Брой приети решения</i>
Превенция на корупцията	69
Публичен регистър	607
Конфликт на интереси	314
Противодействие на корупцията	490
Отнемане на незаконно придобито имущество	1082
Организация на дейността в КПКОНПИ	18
Общо:	2 580

¹ Броят на решенията на Комисията по направленията „конфликт на интереси“, „отнемане на незаконно придобито имущество“, „противодействие на корупцията“ и др. включва всички видове решения по дадено производство, в т.ч. решения за образуване и решения за продължаване на срока.

За периода 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. КОНПИ е провела 13 заседания. За този период са приети общо 464 решения на КОНПИ, както следва:

Брой на приетите от КОНПИ решения за периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г.	
<i>По направления</i>	<i>Брой приети решения</i>
Отнемане на незаконно придобито имущество	463
Организация на дейността в КОНПИ	1
Общо:	464

II. ПАРЛАМЕНТАРЕН КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА

Съгласно чл. 17, ал. 1 от ЗПКОНПИ Народното събрание осъществява контрол върху дейността на Комисията. В тази връзка Комисията ежегодно предоставя доклад за дейността си за съответната година.

В изпълнение на чл. 24, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, Комисията е предоставила отчети по тримесечия за 2023 г. в съответната ресорна комисия на Народното събрание на Република България.

III. ПРЕВЕНЦИЯ НА КОРУПЦИЯТА

Дирекция „Превенция на корупцията“ подпомага Комисията при осъществяване на държавната политика по превенция на корупцията, като: събира, обобщава и анализира информация за националните антикорупционни политики и мерки; извършва анализи, разработва и предлага мерки за превенция и противодействие на корупцията и координира прилагането им; осъществява дейности за разпространение на информацията, свързана с противодействието на корупцията, включително антикорупционните политики и мерки.

През периода 01.01.2023 г – 05.10.2023 г. дирекцията извърши следните дейности по основните си направления:

1. Събиране, обобщаване и анализиране на информация за националните антикорупционни политики и мерки

- събиране и обобщаване на информация за антикорупционните планове за 2023 г. на общо 31 първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджет и на 29 отчета за изпълнение на антикорупционните планове за 2022 г.;

- анализ на съответствието на антикорупционните планове за 2023 г. с изискванията на Насоките за съставяне на антикорупционни планове и проследяване на планираните от ведомствата антикорупционни мерки, в т.ч. и идентифициране на нововъведените мерки и анализ на информацията, съдържащи се в отчетите за изпълнение на антикорупционните планове за 2022 г. ;

- обобщаване, синтезиране и групиране на конкретно идентифицираните от ведомствата корупционни рискове.

2. Извършване на анализи, разработване и предлагане на мерки за превенция и противодействие на корупцията

В изпълнение на правомощията на Комисията по чл. 32, ал. 1, т. 1, предл. първо от ЗПКОНПИ, в хода на съгласувателната процедура са анализирани всички постъпили 69 законопроекта, изготвени от органите на изпълнителната власт. Процесът по съгласуване се извършва при прилагане на действащата Комплексна методология. След извършен анализ на постъпилите законопроекта, в 7 от тях са установени недостатъци на правните норми, които могат да генерират корупционен риск, като са направени 17 бележки, 17 предложения и 2 препоръки за редакция на текстовете. От постъпилите законопроекта 1 не е съгласуван в цялост. По отношение на направените от КПКОНПИ антикорупционни мерки - към края на отчетния период не е постъпила информация от вносителите и същите са в процес на законодателни решения.

Анализираните законопроекта, по отношение на които през 2023 г. са установени индикации за корупционен риск и направените предложения и препоръки за антикорупционни мерки, са посочени в таблицата по-долу.

Наименование на законопроект за съгласуване	Брой бележки	Брой предложения	Брой препоръки	Несъгласуван законопроект в цялост
ЗИД на Закона за автомобилните превози	2	2	0	0
Закон за водоснабдяването и канализацията	7	7	0	1
Закон за надценките на хранителните продукти	3	3	0	0
Закон за насърчаване на научните изследвания и иновациите	3	3	0	0
ЗИД на Закона за медицинските изделия	2	2	0	0
ЗИД на Закона за автомобилните превози	0	0	1	0
ЗИД на Закона за енергетиката	0	0	1	0
ОБЩО	17	17	2	1

Дирекция „Превенция на корупцията“ своевременно поддържа и актуализира данните в електронния публичен регистър, в който се вписват преминалите през съгласувателна процедура законопроекти и отправените от Комисията антикорупционни предложения.

За осигуряване на публичност и прозрачност приетите решения от КПКОНПИ по съгласуваните законопроекти са публикувани на интернет портала на Комисията.

Извършени са дейности във връзка с подготовка на доклада за последващ анализ на въздействието на закони, преминали съгласувателна процедура по ЗПКОНПИ. Обект на анализ са 7 действащи нормативни акта, по отношение на които Комисията е отправила 11 предложения за антикорупционни мерки, които са възприети от законодателя. Общото за всички анализирани закони е, че с измененията се транспонират Регламенти и Директиви в националното законодателство, в изпълнение на задълженията на Република България като държава членка на ЕС.

3. Сътрудничество и взаимодействие

През отчетния период е сключено споразумение между КПКОНПИ и „УниКредит Булбанк“ АД за електронен обмен на информация.

- Служители на дирекцията са участвали в следните инициативи, свързани с превенция на корупцията:

- работна среща на Европейската мрежа на органите за интегритет и сигнализиране за нередности (NEIWA), 22-24 март 2023 г. в гр. Рим, Италия;

- междуведомствена работна група по изготвяне на План за действие за изпълнение на препоръките от Доклад за оценка на България по Пети кръг на оценка на Групата държави срещу корупцията (GRECO);

- междуведомствени работни групи за осигуряване на съответствието на правните инструменти от компетентността на Комитета по публично управление на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР);

- работна група за разработване и актуализиране на Национален списък с показатели за наблюдение на напредъка по постигане на Целите за устойчиво развитие на ООН;

- участие в срещи в рамките на постоянно действащата междуведомствена работна група по чл. 96 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (Национална оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма) и участие в работни срещи във връзка с Пети оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа;

- Глобален форум за борба с корупцията и за интегритет на ОИСР 24 – 25 май 2023 г., гр. Париж.

- междуведомствена работна група за изготвяне на Отчет за изпълнението на Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2021 – 2027 г. и Пътна карта за нейното изпълнение, както и разработването на проект на актуализирана Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2021 – 2027 г.;

- работна група по изпълнение на отправените към Република България препоръки от Европейската комисия в Доклада относно върховенството на закона за 2023 г.;

- обучение на националните експерти за контакт по прилагане на Конвенцията на ООН срещу корупцията, проведено във Виена 24 – 25 май 2023 г., гр. Париж;

- във връзка с проверка на Република България по втория кръг от мониторинга по прилагането на Конвенцията на ООН срещу корупцията, и участие на експерти на Комисията в мисия на оценителния екип в частта за превантивни мерки и възстановяване на активи 18 – 21 юли 2023 г.

• Регулярно е предоставяна информация на други институции по различни теми, основните от които са:

- на Министерство на финансите във връзка с изпълнение на Препоръка на Съвета на ОИСР относно прилагането на Десетте глобални принципа за борба с данъчните престъпления;

- на Министерство на правосъдието във връзка с подготвянето на четвъртия годишен Доклад за върховенство на правото в Европейския съюз за 2023 г.;

- на Министерство на правосъдието във връзка с подготвянето Доклад за Република България по фаза 4 от мониторинга по прилагането на Конвенцията за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки на ОИСР;

- на Министерство на правосъдието във връзка с проверка на Република България по втория кръг от мониторинга по прилагането на Конвенцията на ООН срещу корупцията;

- на Секретариата на ОИСР за провеждане на национални прегледи на управлението на държавните предприятия във връзка с Насоките на ОИСР за борба с

корупцията и почтеността в държавните предприятия и участие в среща със Секретариата, проведена през месец юни 2023 г.;

- на Министерство на вътрешните работи по Въпросник по чл. 325 от Договора за функционирането на Европейския съюз с информация от държавите членки за предприетите през 2022 г. мерки за борба с измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС;

- на Министерския съвет във връзка с присъединяването на Република България към ОИСР.

4. Проведени обучения и други дейности

През 2023 г., в изпълнение на дейностите по превенция на корупцията, служители от дирекцията са провели две специализирани обучения:

- по покана на Дипломатическия институт към Министерство на външните работи за служители на министерството е проведено обучение на тема „Антикорупционни мерки, нормативна база, институционално взаимодействие и практически казуси“.

- представители на Комисията взеха участие в семинар на Националната асоциация на председателите на общински съвети в Република България, на който представиха презентация на тема „Задължения на председателите на общински съвети и общинските съветници по ЗПКОНПИ“.

Продължи изпълнението на проект „Укрепване на капацитета на компетентните власти в България по отношение на възстановяване и управление на активи от престъпна дейност“ по Програма „Вътрешни работи“ на Норвежкия финансов механизъм 2014-2021 г. Планираните в изпълнение на дейността две специализирани обучения – за възстановяване на активи от престъпна дейност и за използване на СРС. В изпълнение на заложените по проекта дейности са обучени 137 служители и инспектори на КПКОНПИ, представители на правоохранителните органи и магистрати. Изпълнението на дейността допринесе за подобряване и развитие на междуинституционалното сътрудничество, повишаване на капацитета и професионалните умения на служителите на КПКОНПИ. Поддържа се активна комуникация със Секретариата на БАМИН, във връзка с провеждане на планирана по проекта кръгла маса, до 50 участника, с международно участие - представители на държави предимно от Югоизточна Европа/ Балканския регион, представители на КПКОНПИ и други институции, свързани с процеса на възстановяването на активи от престъпна дейност.

Продължи и изпълнението на проект „Стратегическо развитие на КПКОНПИ и усъвършенстване на инструментариума за превенция и противодействие на корупцията“, който се изпълнява съвместно с Европейската комисия и ОИСР, и е финансиран по Инструмента за техническа подкрепа на Европейския съюз. През отчетния период се проведеха три технически срещи – за обсъждане на отделните етапи от проекта и графикът за тяхното реализиране, експертни интервюта по изпълнение на проекта, както и се предостави информация във връзка с постъпили тематични въпросници.

В изпълнение на приети Вътрешни правила за предоставяне на информация по запитвания по прилагането на ЗПКОНПИ, относими към Глава пета „Декларации“ и Глава осма „Конфликт на интереси“, дирекция „Превенция на корупцията“, съвместно със специализирани дирекции „Конфликт на интереси“ и „Публичен регистър“, за отчетния период е предоставила 130 становища и отговори по поставени принципни въпроси от заинтересовани лица.

IV. ПУБЛИЧЕН РЕГИСТЪР

Дирекция „Публичен регистър“ осъществява дейности по осигуряване на публичност на имуществото, доходите и интересите на лицата, заемащи висши длъжности в обхвата на чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, включително техните съпрузи, лицата, с които се намират във фактическо съжителство на съпругески начала и ненавършилите пълнолетие деца. Правомощията на дирекцията включват и извършването на проверка и анализ на това имущество.

Лицата, заемащи висши публични длъжности, подават пред Комисията декларации, както следва:

- при встъпване в длъжност;
- ежегодно, за предходната календарна година;
- при освобождаване от длъжност;
- една година след освобождаване от длъжност и при промяна в декларираните обстоятелства в частта за интересите и за произхода на средствата при предсрочно погасяване на задължения и кредити.

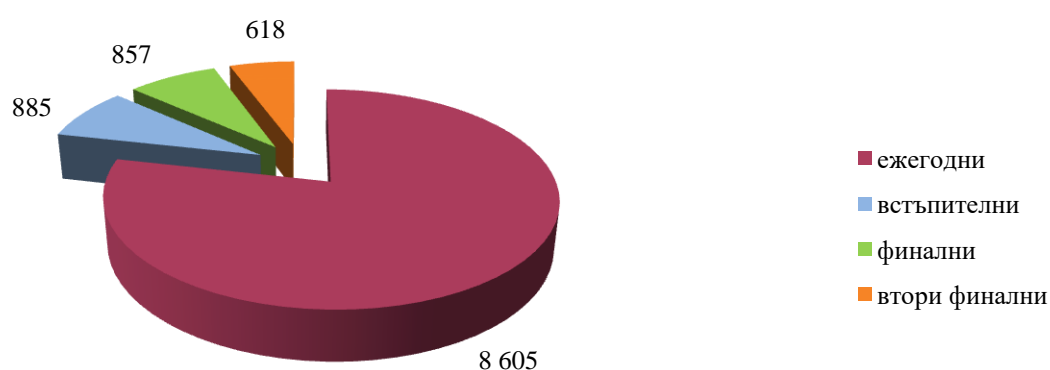
1. Система за деклариране

През периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. са приети и обработени 10 965 декларации за имущество и интереси.

За периода са приети и обработени следните видове декларации:

- встъпителни декларации за имущество и интереси – 885;
- ежегодни декларации за имущество и интереси за 2022 г. – 8 605;
- финални декларации за имущество и интереси – 857;
- втори финални декларации за имущество и интереси – 618.

Фиг. № 1. Подадени и обработени декларации през периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г.

Видно от разпределението на подадените и обработени декларации по техния вид, най-големият дял е този на подадените ежегодни декларации.

2. Публикации на интернет страницата на Комисията:

Осъществена е организация за осигуряването на достъпа до данните от електронните публични регистри по чл. 169, ал. 1, т. 1 от ЗПКОНПИ, като са извършени следните публикации:

- публикуване на подадените декларации за имущество и интереси от лицата в обхвата на чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ към края на 2022 г., както и списък на лицата, които не са подали декларации в законоустановения срок за периода от 05.08.2022 г. до 31.12.2022 г., извършена на 27.01.2023 г.;

- публикуване на декларациите по чл. 46, ал. 1, на лицата по чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, подадени пред Комисията, както и Списъците по чл. 46, ал. 2 от закона, на лицата подали декларации за имущество и интереси през 2021 г., за които проверката по чл. 43, ал. 1 от ЗПКОНПИ е приключила с доклад за несъответствие, извършена на 08.03.2023 г.;

- публикуване на декларации за имущество и интереси по чл. 46, ал. 1, на лицата по чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, подадени пред Комисията, за които проверката по чл. 43, ал. 1 от ЗПКОНПИ е приключила с доклад за несъответствие;

- публикуване на подадените декларации за имущество и интереси от лицата в обхвата на чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, както и списък на лицата, които не са подали декларации в законоустановения срок за периода от 01.01.2023 г. до 03.08.2023 г.;

- публикуване на декларации по чл. 46, ал. 1, на лицата по чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, подадени пред Комисията, както и списъци по чл. 46, ал. 2 от закона, за които проверката по чл. 43, ал. 1 от ЗПКОНПИ е приключила с доклад за несъответствие.

Достъпът до всички декларации е осигурен чрез Регистър на лица, заемащи висши публични длъжности, публикуван на интернет страницата на Комисията.

3. Проверка и анализ на декларации

През периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. са извършени следните проверки:

- проверки на 3 460 встъпителни, финални и втори финални декларации за имущество и интереси, подадени от задължените лица през 2022 г. За 1 043 задължени лица проверката е приключила с констатация за непълноти и грешки в декларираните обстоятелства;

- проверки на 8 597 ежегодни декларации за имущество и интереси, подадени през 2023 г., касаещи календарната 2022 г.;

- проверки на 1 292 встъпителни и финални декларации за имущество и интереси, подадени от задължените лица през 2023 г.

През периода са приети и обработени 4 259 декларации за имущество и интереси по чл. 46, ал. 1 от ЗПКОНПИ, постъпили след получаване на уведомителни писма за установено несъответствие.

4. Административнонаказателна дейност

В случаите, когато лица, заемащи висши публични длъжности, не са подали или са подали извън законоустановения срок съответната декларация се съставя акт за установяване на административни нарушения (АУАН).

През периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. са съставени общо 660 АУАН по чл. 173 от ЗПКОНПИ на лица, заемащи висши публични длъжности, които не са подали или са подали извън законоустановения срок съответната декларация.

По предложение на дирекция „Публичен регистър“ от Комисията са приети:

- 592 решения по чл. 108, ал. 6 от ЗПКОНПИ за извършване или отказ от извършване на проверка по реда на Глава десета от ЗПКОНПИ за неподадените в срок декларации;

- 5 решения за извършване на проверка за установяване на незаконно придобито имущество по реда на Глава десета от ЗПКОНПИ за лица, които не са подали или са подали непълна коригираща декларация и за които установеното несъответствие е в размер на не по-малко от 20 000 лв., в съответствие с разпоредбата на чл. 46, ал. 4 от ЗПКОНПИ;

- 10 решения за изпращане на материалите от извършените проверки на Националната агенция за приходите за предприемане на действия по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс в съответствие с разпоредбата на чл. 46, ал. 3 от ЗПКОНПИ за лица, които не са подали коригираща декларация, и за които установеното несъответствие е в размер на не по-малко от 5 000 лв., но не повече от 20 000 лв.

V. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Дирекция „Конфликт на интереси“ извършва проверки за установяване наличието или липсата на конфликт на интереси чрез събиране, обработка и анализ на документи и доказателства. Изготвя проекти на решения в тази връзка, осъществява процесуално представителство по дела, касаещи конфликт на интереси и по издадени наказателни постановления за нарушения по чл. 175 от ЗПКОНПИ, изготвя становища по искания на заинтересовани лица по приложението на закона, в частта му относно конфликта на интереси, както и води и поддържа регистри.

Съгласно чл. 13, ал. 1 т. 4 от ЗПКОНПИ, Комисията установява конфликт на интереси на лица, заемащи висши публични длъжности.

1. Дейност по установяване наличието или липсата на конфликт на интереси

За периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. в дирекция „Конфликт на интереси“ са постъпили общо 230 сигнала, по които са извършени проверки по допустимост, за съответствие с разпоредбата на чл. 48 от ЗПКОНПИ.

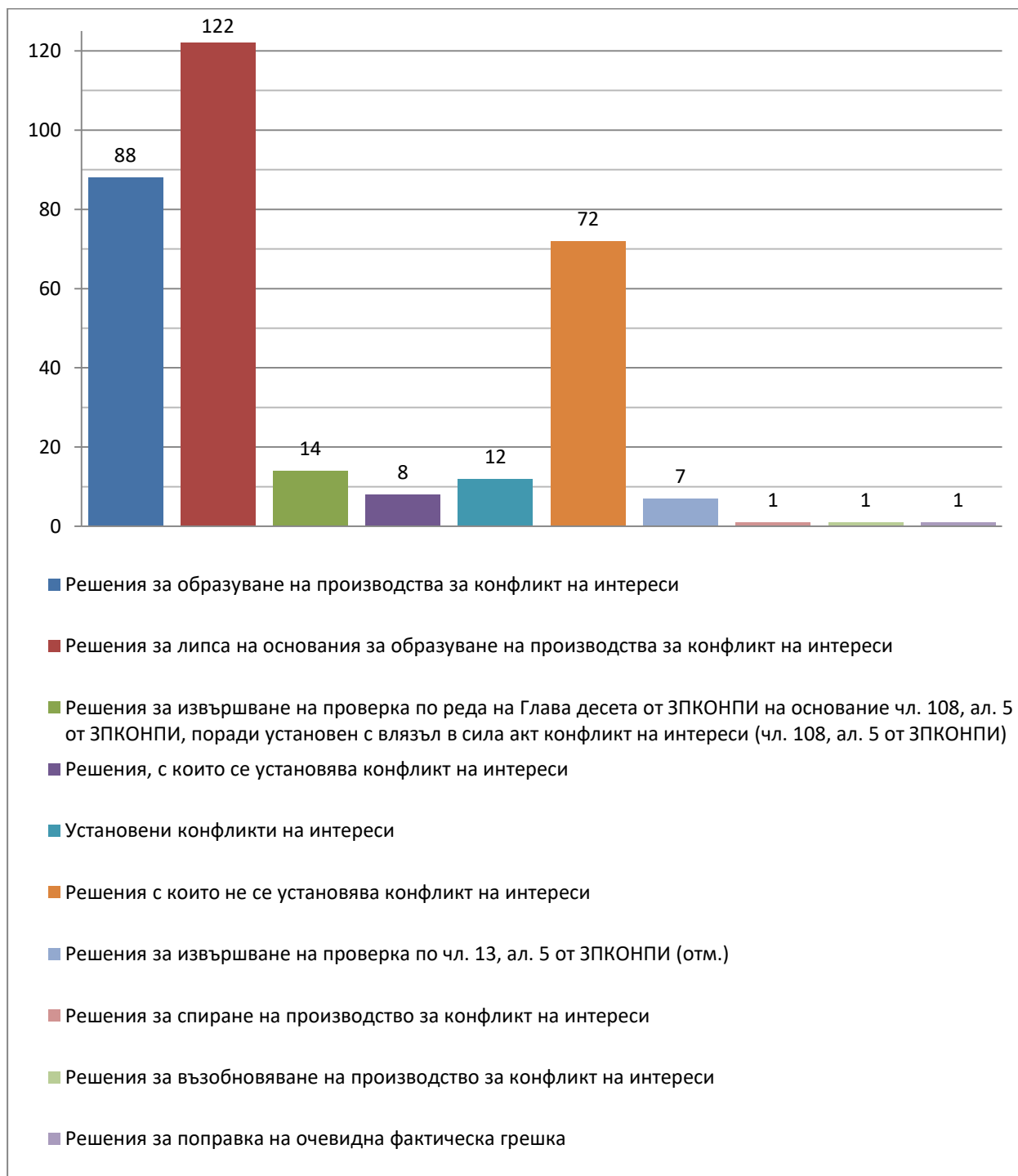
Комисията е приела общо 314 решения в частта „конфликт на интереси“, в това число:

- 88 решения за образуване на производства за конфликт на интереси по подадените сигнали;
- 122 решения за липса на основания за образуване на производство за конфликт на интереси (от тях 54 сигнала са препратени по компетентност на съответните органи по избора или назначаването, поради липса на лице, заемащо висша публична длъжност по чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ);
- по 80 решения Комисията се е произнесла по същество по образуваните производства за конфликт на интереси, от които в 8 решения са установени 12 конфликта на интереси и 72 решения, с които не е установен конфликт на интереси;
- 14 решения за извършване на проверка по реда на Глава десета от ЗПКОНПИ на основание чл. 108, ал. 5 от ЗПКОНПИ, поради установен с влязъл в сила акт конфликт на интереси;
- 7 решения за извършване на проверка по чл. 13, ал. 1, т. 5 от ЗПКОНПИ;
- 1 решение за спиране на производство за конфликт на интереси;
- 1 решение за възобновяване на производство за конфликт на интереси;
- 1 решение за поправка на очевидна фактическа грешка.

2. Административнонаказателна дейност

През отчетния период Комисията е наложила глоби и е постановила отнемане в общ размер на 65 004,11 лева, предвид административнонаказателните ѝ функции, свързани с установените нарушения, съставляващи конфликт на интереси.

Фиг. № 2. Приети решения и установени конфликти на интереси за периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г.

3. Процесуално представителство

Процесуалното представителство по отношение на решенията, с които се установява конфликт на интереси се осъществява от дирекция „Конфликт на интереси“ на територията на цялата страна. През отчетния период дирекцията е осъществила процесуално представителство по общо 18 дела в 84 съдебни заседания.

През отчетния период Върховният административен съд е потвърдил общо 13 решения на Комисията, с които е установен конфликт на интереси, а 7 решения са отменени.

На основание чл. 108, ал. 5 от ЗПКОНПИ са започнати проверки по реда на Глава Десета от същия закон по отношение на 14 лица, за които решенията с установен конфликт на интереси са влезли в сила.

През отчетния период на основание чл. 80, ал. 1 от ЗПКОНПИ са освободени от заеманата публична длъжност 11 лица.

VI. ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА

През отчетния период служителите на дирекция „Противодействие на корупцията“ са осъществявали дейности на територията на цялата страна, свързани с разкриване, предотвратяване и пресичане на корупционни престъпления, извършени от лица, заемащи висши публични длъжности, включително за изясняване на информация от сигнали, получени в КПКОНПИ, както и на основание възложени от прокуратурата конкретни действия по реда на Закона за съдебната власт (ЗСВ).

При осъществяването на функциите си дирекцията е използвала всички гласни и негласни методи и средства съобразно компетентността си при условия и ред, определени със ЗПКОНПИ и подзаконовите нормативни актове с цел придобиване на сведения и информация за действия или бездействия, които разкриват прояви на корупция от лица, заемащи висши публични длъжности.

В периода 01.01.2023 г. – 05.10.2023 г. в дирекцията са постъпили от органите на прокуратурата общо 227 бр. прокурорски проверки по смисъла на ЗСВ.

По 191 преписки работата е приключена и резултатите са докладвани на органите на Прокуратурата. По тези преписки са извършвани оперативно-издирвателни и справочни мероприятия, включително и снемане на обяснения на лица и изискване на документи.

Във връзка с работата по 25 случая е установено наличие на данни за извършени престъпления.

През периода от служители на дирекцията са извършени:

- оперативно-издирвателни мероприятия, включително – снемане на обяснения на лица и изискване на документи, на територията на различни общини с цел разкриване и документиране на корупционни престъпления. Проведени са над 750 броя оперативно-издирвателни мероприятия на територията на цялата страна във връзка с проверката на сигнали от български граждани и/или търговски дружества, организации и държавни структури, както и на основание възложени от прокуратурата проверки по реда на Закона за съдебната власт, които съдържат данни за нарушения и престъпления, свързани с прояви на корупция в дейността на лица, заемащи висши публични длъжност; както и за проверка на данни за действия или бездействия, които разкриват прояви на корупция на такива лица;

- във връзка с възложени от органите на прокуратурата 20 бр. постановления по досъдебни производства и прокурорски проверки са проведени оперативно-издирвателни мероприятия на територията на цялата страна с цел разкриване и документиране на корупционни престъпления.

За отчетния период служители на дирекцията са извършили оперативно-издирвателни мероприятия, включително – снемане на обяснения на лица и изискване на документи, на територията на различни общини, с цел разкриване и документиране на корупционни престъпления.

За периода в дирекция „Противодействие на корупцията“ са получени по компетентност 491 бр. сигнали, по които са извършени конкретни действия и проверки, включително и снемане на обяснения от лица.

По получените сигнали в дирекция „Противодействие на корупцията“ се провеждат оперативно-издирвателни и справочни мероприятия, изискват се документи, снемат се сведения от лица и се извършва насрещна проверка по документи.

По 490 бр. сигнали проверките са приключили, изготвени са доклади и Комисията е взела решение.

От получените сигнали:

- 81 бр. са срещу органи на изпълнителната власт;
- 172 бр. са срещу държавни служители;
- 142 бр. са срещу магистрати;
- 60 бр. съдържат данни за частно-правен интерес;
- 36 бр. не съдържат данни за престъпления.

През отчетния период, съгласно Решения на Комисията:

- 1 сигнал е изпратен по компетентност на Европейска прокуратура, офис на европейските делегирани прокурори;
- 38 сигнала са изпратени за оперативно взаимодействие с органите на прокуратурата;
- 20 сигнала са изпратени на Инспектората към Висшия Съдебен Съвет, по компетентност;
- 33 сигнала са изпратени по компетентност до различни окръжни или районни прокуратури в страната;
- 29 сигнала са изпратени по компетентност до други държавни институции – министерства и държавни агенции.

През отчетния период, във връзка с изпълнението на законовите правомощия на дирекция „Противодействие на корупцията“, са приети общо 121 решения на КПКОНПИ за осъществяване на оперативно взаимодействие с органите на Прокуратурата на Република България на основание чл. 106, ал. 2, т. 1 от ЗПКОНПИ и за предоставяне на информация по компетентност на други държавни институции относно установени данни за неправомерни действия, на основание чл. 47, ал. 5 от ЗПКОНПИ.

VII. ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТОТО ИМУЩЕСТВО

С настоящия доклад се отчита дейността по установяване и отнемане на незаконно придобитото имущество за периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. В дейността си по това направление, Комисията се ръководи от принципите на прозрачност, обективност и безпристрастност, при зачитане и гарантиране правата и свободите на гражданите. Естеството на дейността по това направление предполага при отчитането ѝ Комисията да използва максимален брой показатели и статистическа информация.

Изпълнявайки дейността си и водена от закона, през 2023 г. Комисията е съобразила практиката си с формираната нова правна рамка съгласно задължителната сила на постановеното тълкувателно решение № 4/18.05.2023 г. по т.д. № 4/2021 г. на ОСГК на ВКС и предписанията на решение на Европейския съд по правата на човека по делото „Йорданов и други с/у България“.

След постановяването на тълкувателно решение № 4/18.05.2023 г. по т.д. № 4/2021 г. на ОСГК на ВКС, Комисията е преразгледала висящите дела за отнемане, като е извършила повторен анализ на събраните доказателства в съответствие с разрешенията, дадени в тълкувателното решение. В резултат на допълнителните анализи са предприети действия за изменение и/или отказ от предявените искове по отношение на претенциите за отнемане на имущество, неналично в патримониума на лицата в края на проверявания период и за което не е установено преобразуването му в друго имущество, което кореспондира с постановеното в Тълкувателно решение № 4/2021 г. от 18.05.2023 г. по тълкувателно дело № 4/2021 г. на ОСГК на ВКС.

През отчетния период е постановено и решение на Европейския съд по правата на човека по делото „Йорданов и други с/у България“ (жалби №265/17 и 26473/18). Решението касае прилагането на националното законодателството в областта на „гражданската конфискация“ и застъпва тезата (§124), че националните съдилища следва да предоставят някои данни относно нарушенията, за които се твърди, че са извършени и са показали по обоснован начин, че може да има връзка между тези нарушения и процесното имущество.

1. Дирекция „Координация и контрол“

Специализирана дирекция „Координация и контрол“ е на пряко подчинение на председателя на Комисията. Дирекцията е самостоятелно административно звено, което подпомага Комисията при упражняване на правомощията ѝ по образуване на производства, обезпечаване и отнемане на незаконно придобито имущество и имущество, придобито от престъпна дейност по реда на ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗОПДИППД (отм.).

При осъществяване на своите правомощия, дирекцията изготвя становища и докладва съвместно с директорите на териториалните дирекции пред Комисията проектите на решения по внесените доклади за:

– образуване на производства за отнемане на незаконно придобито имущество, което включва внасяне в съда на искане за налагане на обезпечителни мерки; за прекратяване на проверката или за удължаване на срока ѝ; за прекратяване на производството; за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество и за сключване на спогодба по реда на ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗОПДИППД (отм.);

– изменения по основание и размер на предявени иски за отнемане, частичен отказ от иски, както и необжалване на постановени решения по реда на ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗОПДИППД (отм.).

В проведените заседания през за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. Комисията е приела решения, свързани с правомощията ѝ по установяване и отнемане на незаконно придобито имущество, които са представени в следващата таблица в сравнение за периодите от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. и от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г.:

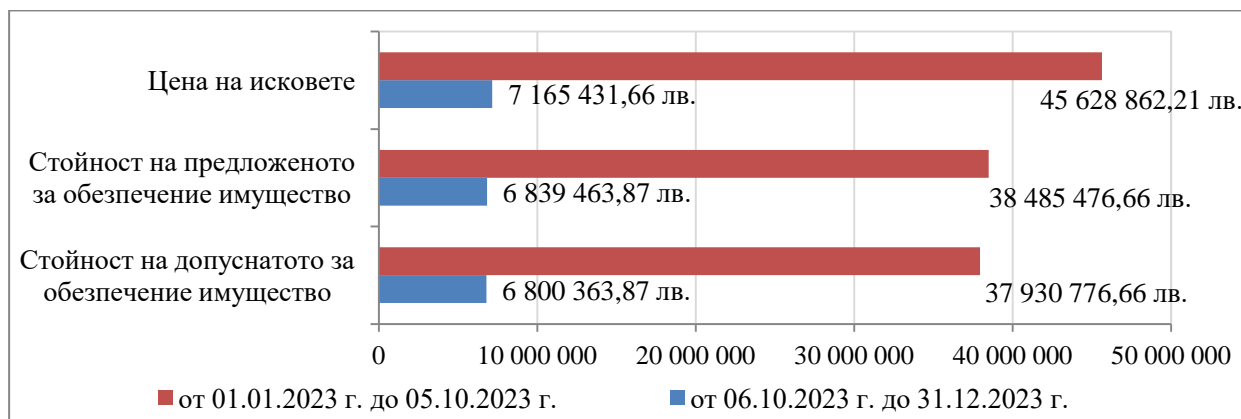
Решения, приети от КПКОНПИ по прилагането на ЗОПДИППД (отм.), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗПКОНПИ	Брой решения от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г.	Брой решения от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г.	Брой решения общо за 2023 г.
Образуване на производство и налагане на обезпечителни мерки	90	32	122
Предявяване на иски за отнемане на незаконно придобито имущество	77	23	100
Прекратяване на образувани производства	41	10	51
Изменение на иск, отказ от иск, оттегляне на иск, частичен отказ от иск, оттегляне на жалба и други	289	244	533
Становища за необжалване на съдебни решения	48	8	56
Връщане за събиране на доказателства	23	1	24
Прекратяване на образувани проверки	339	81	420
Удължаване на срока на образувани проверки	137	50	187
Други решения	38	14	52
Общо решения:	1 082	463	1 545

2. Образуване на производства за отнемане на имущество

За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. КОНПИ е приела общо 122 решения за образуване на производство за отнемане на незаконно придобито имущество, с цена на исквете в размер на 52 794 293,87 лв., с предложено за обезпечение имущество в размер на 45 324 940,53 лв. и със стойност на допуснатото за обезпечение имущество в размер на 44 731 140,53 лв. В сравнение с периодите от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. и от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. образуваните производства са, както следва:

Година	Брой приети решения	Цена на исквете	Стойност на предложеното за обезпечение имущество	Стойност на допуснатото за обезпечение имущество
От 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г.	90	45 628 862,21 лв.	38 485 476,66 лв.	37 930 776,66 лв.
От 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г.	32	7 165 431,66 лв.	6 839 463,87 лв.	6 800 363,87 лв.
Общо за 2023 г.	122	52 794 293,87 лв.	45 324 940,53 лв.	44 731 140,53 лв.

Разглежданото разпределение по цена на исковете, претендирано и допуснато за обезпечение имущество е илюстрирано на фиг. 12.

Фиг. 12. Образуване на производства за отнемане на имущество за 2023 г.

3. Отнемане на имущество по реда на ЗОПДИПД (отм.), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ)

За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. КОНПИ е приела общо 100 решения за внасяне на искове за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество и на имущество, придобито от престъпна дейност, на стойност **37 987 467,26 лв.**, разпределени по периоди, както следва:

Година	Общо приети решения за отнемане на имущество	Цена на исковете
От 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г.	77	27 810 063,59 лв.
От 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г.	23	10 177 403,67 лв.
Общо за 2023 г.	100	37 987 467,26 лв.

От 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. са прекратени 41 производства, за периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. са прекратени 10 производства, като общо през 2023 г. са прекратени 51 образувани производства за отнемане на незаконно придобито имущество и на имущество, придобито от престъпна дейност.

4. Прекратяване на проверки, образувани по реда на ЗОПДНПИ (отм.) и ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ).

Обемът на отработените доклади и приети решения от КОНПИ за прекратяване на проверки е обвързан с броя постъпили уведомления от сезиращите органи и приетите решения от КОНПИ за образуване на проверки по реда на чл. 108, ал. 5 и ал. 6 от ЗОНПИ, касаещи лица, попадащи в обхвата на чл. 6, ал. 1 от закона. Обобщена информация за решенията за прекратяване според разпределението през периодите от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. и от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. е представена в следващата таблица:

Териториална дирекция	Брой приети решения за прекратяване на проверки			Брой прекратени проверки с приетите решения		
	от 01.01.2023 до 05.10.2023	от 06.10.2023 до 31.12.2023	Общо 2023 г.	от 01.01.2023 до 05.10.2023	от 06.10.2023 до 31.12.2023	Общо 2023 г.
Бургас	57	11	68	270	61	331
Варна	69	17	86	422	131	553
Велико Търново	54	17	71	448	87	535
Пловдив	76	16	92	676	88	764
София	83	20	103	773	236	1009
Общо:	339	81	420	2 589	603	3192

5. Териториални дирекции

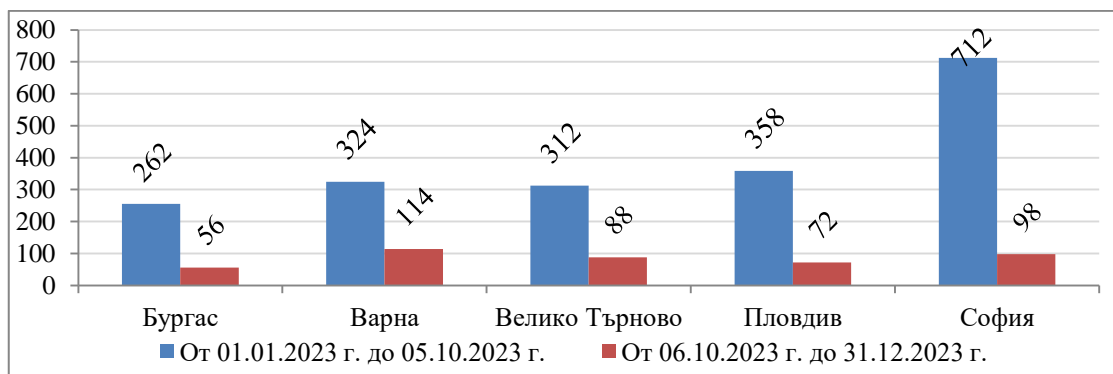
Дейността на КОНПИ по извършване на проверка и установяване на незаконно придобито имущество, обезпечаването и отнемането му, се осъществява чрез специализирана администрация организирана в пет териториални дирекции: ТД Бургас, ТД Варна, ТД Велико Търново, ТД Пловдив и ТД София, чиито териториален обхват на компетентност съвпада със съдебните райони на апелативните съдилища в Република България. Контролът върху работата на териториалните дирекции се осъществява от дирекция „Координация и контрол“.

5.1. Образуване проверки

За периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. са образувани 1 968 проверки, през периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. са образувани 428 проверки, общо за 2023 г. са образувани 2 396 проверки.

По показателя новообразувани проверки се наблюдава тенденция за намаляване на общия брой започнати проверки. Броят на образуваните проверки е в пряка зависимост от получените уведомления и броя приети решения от Комисията за образуване на проверки по реда на чл. 108, ал. 5 и ал. 6 от ЗОНПИ, касаещи лица, попадащи в обхвата на чл. 6, ал. 1 от закона.

Разглежданото разпределение по териториални дирекции за всеки период от 2023 г. е илюстрирано на фиг. 13.

Фиг. 13. Разпределение на образуваните проверки по териториални дирекции за 2023 г.

Информация за текущите проверки, образувани по реда на ЗОНПИ, които поради неизтеклия законоустановен едногодишен срок за приключване ще се довършват в следващ отчетен период, се съдържа в следващата таблица:

Териториална дирекция	Текущи проверки към 05.10.2023 г.	Текущи проверки към 31.12.2023 г.
Бургас	209	280
Варна	476	437
Велико Търново	450	438
Пловдив	316	634
София	1582	1 377
Общо:	3 033	3 166

В съответствие с разпоредбите на Глава десета от ЗОНПИ, проверките се образуват при уведомление от прокурор за привличане в качеството на обвиняем за лимитативно изброени престъпления от НК; при установено несъответствие в размер не по-малък от 20 000 лв. в имущественото състояние на лица, заемащи висши публични длъжности; при установен с влязъл в сила акт конфликт на интереси и при неподаване в срок на декларация за имущество и интереси от лицата, заемащи висши публични длъжности.

Според основанието за образуването си и според периодите от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. и от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г., образуваните проверки са представени в следващата таблица:

Година	Основание за образуване на проверки	Бургас	Варна	Велико Търново	Пловдив	София
От 01.01.2023 до 05.10.2023	Образувани с акт на директор на ТД	218	247	242	268	459
	Образувани за лица на висши публични и длъжности	44	75	69	87	246
	Образувани при конфликт на интереси	0	2	1	3	7
От 06.10.2023 до 31.12.2023	Образувани с акт на директор на ТД	55	114	88	72	98
	Образувани за лица на висши публични и длъжности	0	0	0	0	0
	Образувани при конфликт на интереси	1	0	0	0	0
Общо за 2023 г.	Образувани с акт на директор на ТД	273	361	330	340	557
	Образувани за лица на висши публични длъжности	44	75	69	87	246
	Образувани при конфликт на интереси	1	2	1	3	7

Вследствие на доброто взаимодействие и утвърденото сътрудничество между отделните ресори, Комисията е приела решения за образуване на производства и внасяне на искове за отнемане срещу висши държавни служители, поради неподаване в срок на декларация по чл. 35, ал. 1, т. 2 и т. 4 от закона или при установено несъответствие в имущественото състояние в размер не по-малък от 20 000 лв.

Приети решения за образуване на производства и за налагане на обезпечителни мерки.

В приложената таблица е отразен в сравнителен план броят на образуваните производства, цената на предявените искове, стойността на предложеното за обезпечение имущество и размерът на допуснатите обезпечителни мерки.

Година	Терито-риална дирекция	Общ брой	Цена на исковете	Стойност на предложеното за обезпечение имущество	Стойност на допуснатите обезпечителни мерки
От 01.01.2023 до 05.10.2023	Бургас	14	5 823 006,85 лв.	4 591 031,59 лв.	4 591 031,59 лв.
	Варна	18	3 766 855,05 лв.	1 947 695,00 лв.	1 947 695,00 лв.
	В. Търново	11	7 941 102,12 лв.	5 483 396,00 лв.	5 483 396,00 лв.
	Пловдив	30	16 611 804,85 лв.	16 603 595,65 лв.	16 603 595,65 лв.
	София	17	11 486 093,34 лв.	9 859 758,42 лв.	9 305 058,42 лв.
Общо за периода:		90	45 628 862,21 лв.	38 485 476,66 лв.	37 930 776,66 лв.
От 06.10.2023 до 31.12.2023	Бургас	7	2 386 505,26 лв.	2 363 705,26 лв.	2 342 605,26 лв.
	Варна	8	852 197,36 лв.	750 444,26 лв.	732 444,26 лв.
	В. Търново	4	152 750,00 лв.	152 750,00 лв.	152 750,00 лв.
	Пловдив	4	1 997 315,81 лв.	1 997 315,81 лв.	1 997 315,81 лв.
	София	9	1 776 663,23 лв.	1 575 248,54 лв.	1 575 248,54 лв.
Общо за периода:		32	7 165 431,66 лв.	6 839 463,87 лв.	6 800 363,87 лв.
2023 г.	Бургас	21	8 209 512,11 лв.	6 954 736,85 лв.	6 933 636,85 лв.
	Варна	26	4 619 052,41 лв.	2 698 139,26 лв.	2 680 139,26 лв.
	В. Търново	15	8 093 852,12 лв.	5 636 146,00 лв.	5 636 146,00 лв.
	Пловдив	34	18 609 120,66 лв.	18 600 911,46 лв.	18 600 911,46 лв.
	София	26	13 262 756,57 лв.	11 435 006,96 лв.	10 880 306,96 лв.
Общо за годината:		122	52 794 293,87 лв.	45 324 940,53 лв.	44 731 140,53 лв.

Приети решения за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество

През 2023 г. дейността на Комисията е основно по реда на действащия ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ). Обобщена информация за броя на приетите решения и цената на исковете през 2023 г. се съдържа в следващата таблица:

Година	Териториална дирекция	Общо приети решения	Цена на иска
От 01.01.2023 до 05.10.2023	Бургас	17	5 345 695,23 лв.
	Варна	14	1 379 800,13 лв.
	Велико Търново	4	3 991 952,00 лв.
	Пловдив	8	6 114 536,58 лв.
	София	34	10 978 079,65 лв.
Общо за периода:		77	27 810 063,59 лв.
От 06.10.2023 до 31.12.2023	Бургас	2	1 245 628,94 лв.
	Варна	3	225 480,00 лв.
	Велико Търново	0	0,00 лв.
	Пловдив	17	8 677 764,45 лв.
	София	1	28 530,28 лв.

Общо за периода:		23	10 177 403,67 лв.
2023 г.	Бургас	19	6 591 324,17 лв.
	Варна	17	1 605 280,13 лв.
	Велико Търново	4	3 991 952,00 лв.
	Пловдив	25	14 792 301,03 лв.
	София	35	11 006 609,93 лв.
Общо за годината:		100	37 987 467,26 лв.

5.2. Съдебни производства за отнемане, по които КОНПИ осъществява процесуално представителство по реда на ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗОПДИППД (отм.)

Към 31.12.2023 г. Комисията осъществява процесуално представителство по общо 737 неприключили съдебни производства за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество и на имущество, придобито от престъпна дейност, пред три съдебни инстанции.

Общият размер на претендираното за отнемане имущество е **2 268 906 299,92 лв.**, като обобщена информация за броя на делата, разпределени по териториални дирекции и размера на имуществото се съдържа в следващата таблица:

Териториална дирекция	Брой дела	Размер на претендираното за отнемане имущество
Бургас	69	32 594 854,58 лв.
Варна	151	47 604 689,57 лв.
Велико Търново	84	275 408 669,83 лв.
Пловдив	71	35 762 102,08 лв.
София	362	1 877 535 983,86 лв.
Общо:	737	2 268 906 299,92 лв.

5.3. Влезли в сила съдебни решения за отнемане в полза на държавата на имущество по реда на ЗПКОНПИ (ЗОНПИ), ЗОПДНПИ (отм.) и ЗОПДИППД (отм.).

5.3.1. За периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. общо влезлите в сила съдебни решения са 223, от които по реда на ЗОПДИППД (отм.) са 4 броя, по реда на ЗОПДНПИ (отм.) са 86 броя и по реда на ЗПКОНПИ (ЗОНПИ) са 133 броя.

Общата стойност на уважените иски е в размер на 9 661 254,52 лв. (изцяло и частично влезли в сила).

Общата стойност на присъдените в полза на КОНПИ разноси по уважената част от исковите е в размер на 180 744,57 лв.

Общата стойност на възложените на КОНПИ държавни такси по отхвърлителната част от исковите е в размер на 1 169 665,81 лв. и разносните са в размер на 1 415 663,01 лв.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г., разпределена по териториални дирекции, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените искове	Размер на отказ/оттегляне на иск; оттегляне на жалба/необжалване ТР 4/2023	Присъдени разноси	Възложени разноси	Възложени Д.Т.
Бургас	105 350,45 лв.	5 541 169,81 лв.	1 950 525,75 лв.	13 694,71 лв.	173 427,97 лв.	234 130,78 лв.
Варна	6 120 646 ,19 лв.	18 518 143,95 лв.	17 046 476,28 лв.	99 604,38 лв.	744 990,57 лв.	633 392,15 лв.
В.Търново	720 476, 30 лв.	3 774 919,70 лв.	5 033 414,28 лв.	12 710,75 лв.	236 291,45 лв.	146 743,33 лв.
Пловдив	1 401 095,52 лв.	2 332 156,76 лв.	2 440 737,02 лв.	27 552,76 лв.	173 555,57 лв.	109 444,96 лв.
София	1 313 686,06 лв.	2 573 017,35 лв.	1 303 333 645,97 лв.	27 181,97 лв.	87 397,45 лв.	45 954,59 лв.
Общо:	9 661 254,52 лв.	32 739 407,57 лв.	1 329 804 799,30 лв.	180 744,57 лв.	1 415 663,01 лв.	1 169 665,81 лв.

5.3.1.1 Влезли в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г., без връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г., без връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС, разпределена по териториални дирекции, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените искове	Присъдени разноси	Възложени разноси	Възложени Д.Т.
Бургас	105 350,45 лв.	593 834,89 лв.	5 157,50 лв.	26 550,00 лв.	17 170,90 лв.
Варна	4 894 841,81 лв.	7 140 965,99 лв.	83 341,96 лв.	271 146,00 лв.	133 000,28 лв.
В.Търново	140 680,00 лв.	1 567 489,39 лв.	3 037,84 лв.	69 289,04 лв.	19 548,25 лв.
Пловдив	1 370 630,50 лв.	1 425 756,02 лв.	27 552,76 лв.	86 223,83 лв.	22 959,56 лв.
София	1 270 123,06 лв.	347 313,03 лв.	26 491,46 лв.	20 406, 04 лв.	0,00 лв.
Общо:	7 781 625,82 лв.	11 075 359,32 лв.	145 581,52 лв.	473 614,91 лв.	192 678,99 лв.

5.3.1.2 Влезли в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г., във връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г., разпределена по териториални дирекции, във връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените искове	Размер на отказ/оттегляне на иск; оттегляне на жалба/необжалване	Присъдени разноси	Възложени разноси	Възложени Д.Т.
Бургас	0,00 лв.	4 947 334,92 лв.	1 950 525,75 лв.	8 537,21 лв.	146 877,97 лв.	216 959,88 лв.
Варна	1 225 804,38 лв.	11 377 177,96 лв.	17 046 476,28 лв.	16 262,42 лв.	473 844,57 лв.	500 391,87 лв.
В.Търново	579 796,30 лв.	2 207 430,31 лв.	5 033 414,28 лв.	9 672,91 лв.	167 002,41 лв.	127 195,08 лв.
Пловдив	30 465,02 лв.	906 400,74 лв.	2 440 737,02 лв.	0,00 лв.	87 331,74 лв.	86 485,40 лв.
София	43 563 лв.	2 225 704,32 лв.	1 303 333 645,97 лв.	690,51 лв.	66 991,41 лв.	45 954,59 лв.
Общо:	1 879 628,70 лв.	21 664 048,25 лв.	1 329 804 799,30 лв.	35 163,05 лв.	942 048,10 лв.	976 986,82 лв.

5.3.2. За периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. общо влезлите в сила съдебни решения са 259, от които по реда на ЗОПДИППД (отм.) са 4 броя, по реда на ЗОПДНПИ (отм.) са 85 броя и по реда на ЗПКОНПИ (ЗОНПИ) са 170 броя.

Общата стойност на уважените иски е в размер на 2 704 267,64 лв. (изцяло и частично влезли в сила).

Общата стойност на присъдените в полза на КОНПИ разноски по уважената част от исковите е в размер на 26 989,10 лв.

Общата стойност на възложените на КОНПИ държавни такси по отхвърлителната част от исковите е в размер на 1 118 226,12 лв. и разноските са в размер на 1 413 209,32 лв.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г., разпределена по териториални дирекции, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените иски	Размер на отказ/оттегляне на иск; оттегляне на жалба/необжалване ТР 4/2023	Присъдени разноски	Възложени разноски	Възложени Д.Т.
Бургас	536 603,11 лв.	10 091 521,47 лв.	7 985 722,05 лв.	1 673,43 лв.	155 749,59 лв.	311 868,78 лв.
Варна	409 426,48 лв.	1 195 439,01 лв.	36 316 736,87 лв.	12 276,90 лв.	359 077,81 лв.	383 459,57 лв.
В.Търново	848 344,33 лв.	4 084 856,47 лв.	5 968 269,96 лв.	8 957,07 лв.	148 786,60 лв.	76 556,09 лв.
Пловдив	687 072,72 лв.	6 454 178,44 лв.	2 339 050,18 лв.	1 078,05 лв.	590 414,37 лв.	188 316,74 лв.
София	222 821,00 лв.	6 027 976,06 лв.	255 713 007,75 лв.	3 003,65 лв.	159 180,95 лв.	158 024,94 лв.
Общо:	2 704 267,64 лв.	27 853 971,45 лв.	308 322 786,81 лв.	26 989,10 лв.	1 413 209,32 лв.	1 118 226,12 лв.

5.3.2.1 Влезли в сила съдебни решения за периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г., без връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г., без връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС, разпределена по териториални дирекции, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените иски	Присъдени разноски	Възложени разноски	Възложени Д.Т.
Бургас	0,00 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.
Варна	300 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.
В.Търново	661 344,00 лв.	1 487 972,99 лв.	3 050,44 лв.	56 669,55 лв.	60 336,31 лв.
Пловдив	0,00 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.	0,00 лв.
София	222 821,00 лв.	4 127 598,71 лв.	3 003,65 лв.	70 285,63 лв.	74 740,52 лв.
Общо:	884 465,00 лв.	5 615 571,70 лв.	6 054,09 лв.	126 955,18 лв.	135 076,83 лв.

5.3.2.2 Влезли в сила съдебни решения за периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г., във връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г., разпределена по териториални дирекции, във връзка с

постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените искове	Размер на отказ/оттегляне на иск; оттегляне на жалба/необжалване	Присъдени разноски	Възложени разноски	Възложени Д.Т.
Бургас	536 603,11 лв.	10 091 521,47 лв.	7 985 722,05 лв.	1 673,43 лв.	155 749,59 лв.	311 868,78 лв.
Варна	409 126,48 лв.	1 195 439,01 лв.	36 316 736,87 лв.	12 276,90 лв.	359 077,81 лв.	383 459,57 лв.
В.Търново	187 000,33 лв.	2 596 883,48 лв.	5 968 269,96 лв.	5 906,63 лв.	92 117,05 лв.	16 219,78 лв.
Пловдив	687 072,72 лв.	6 454 178,44 лв.	2 339 050,18 лв.	1 078,05 лв.	590 414,37 лв.	188 316,74 лв.
София	0,00 лв.	1 900 377,35 лв.	255 713 007,75 лв.	0,00 лв.	88 895,31 лв.	83 284,42 лв.
Общо:	1 819 802,64 лв.	22 238 399,75 лв.	308 322 786,81 лв.	20 935,01 лв.	1 286 254,13 лв.	983 149,29 лв.

5.3.3. За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. общо влезлите в сила съдебни решения са 482, от които по реда на ЗОПДИППД (отм.) са 8 броя, по реда на ЗОПДНПИ (отм.) са 171 броя и по реда на ЗПКОНПИ (ЗОНПИ) са 303 броя.

Общата стойност на уважените искове е в размер на 12 365 522,16 лв. (изцяло и частично влезли в сила).

Общата стойност на присъдените в полза на КОНПИ разноски по уважената част от исковете е в размер на 207 713,67 лв.

Общата стойност на възложените на КОНПИ държавни такси по отхвърлителната част от исковете е в размер на 2 287 892,13 лв. и разноските са в размер на 2 828 872,32 лв.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г., разпределена по териториални дирекции, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените искове	Размер на отказ/оттегляне на иск; оттегляне на жалба/необжалване ТР 4/2023	Присъдени разноски	Възложени разноски	Възложени Д.Т.
Бургас	641 953,56 лв.	15 632 691,28 лв.	9 936 247,80 лв.	15 368,14 лв.	329 177,56 лв.	545 999,56 лв.
Варна	6 530 072,67 лв.	19 713 582,96 лв.	53 363 213,15 лв.	111 888,28 лв.	1 104 068,38 лв.	1 016 851,72 лв.
В.Търново	1 568 820,63 лв.	7 859 776,17 лв.	11 001 684,24 лв.	21 667,82 лв.	385 078,05 лв.	223 299,42 лв.
Пловдив	2 088 168,24 лв.	8 786 335,20 лв.	4 779 787,20 лв.	28 603,81 лв.	763 969,94 лв.	297 761,70 лв.
София	1 536 507,06 лв.	8 600 993,41 лв.	1 559 046 653,72 лв.	30 185,62 лв.	246 578,39 лв.	203 979,73 лв.
Общо:	12 365 522,16 лв.	60 593 379,02 лв.	1 638 127 585,31 лв.	207 713,67 лв.	2 828 872,32 лв.	2 287 892,13 лв.

5.3.3.1 Влезли в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г., без връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г., без връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС, разпределена по териториални дирекции, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените искове	Присъдени разноски	Възложени разноски	Възложени Д.Т.
Бургас	105 350,45 лв.	593 834,89 лв.	5 157,50 лв.	26 550,00 лв.	17 170,90 лв.
Варна	4 895 141,81 лв.	7 140 965,99 лв.	83 341,96 лв.	271 146,00 лв.	133 000,28 лв.
В.Търново	802 024,00 лв.	3 055 462,38 лв.	6 088,28 лв.	125 958,59 лв.	79 884,56 лв.
Пловдив	1 370 630,50 лв.	1 425 756,02 лв.	27 552,76 лв.	86 223,83 лв.	22 959,56 лв.
София	1 492 944,06 лв.	4 474 911,74 лв.	29 495,11 лв.	90 691,67 лв.	74 740,52 лв.
Общо:	8 666 090,82 лв.	16 690 931,02 лв.	151 635,61 лв.	600 570,09 лв.	327 755,82 лв.

5.3.3.2 Влезли в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г., във връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС.

Обобщена информация за влезлите в сила съдебни решения за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г., разпределена по териториални дирекции, във връзка с постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ОСГК на ВКС, е представена в следващата таблица:

ТД	Размер на отнетото имущество	Размер на отхвърлените искове	Размер на отказ/оттегляне на иск; оттегляне на жалба/необжалване	Присъдени разноски	Възложени разноски	Възложени Д.Т.
Бургас	536 603,11 лв.	15 038 856,39 лв.	9 936 247,80 лв.	10 210,64 лв.	302 627,56 лв.	528 828,66 лв.
Варна	1 634 930,86 лв.	12 572 616,97 лв.	53 363 213,15 лв.	28 546,32 лв.	832 922,38 лв.	883 851,44 лв.
В.Търново	766 796,63 лв.	4 804 313,79 лв.	11 001 684,24 лв.	15 579,54 лв.	259 119,46 лв.	143 414,86 лв.
Пловдив	717 537,74 лв.	7 360 579,18 лв.	4 779 787,20 лв.	1 078,05 лв.	677 746,11 лв.	274 802,14 лв.
София	43 563 лв.	4 126 081,67 лв.	1 559 046 653,72 лв.	690,51 лв.	155 886,72 лв.	129 239,01 лв.
Общо:	3 699 431,34 лв.	43 902 448,00 лв.	1 638 127 585,31 лв.	56 105,06 лв.	2 228 302,23 лв.	1 960 136,11 лв.

6. Предизвикателства

През отчетния период при изпълнение на своята дейност, Комисията е изправена пред ред предизвикателства, основните от които са:

6.1. Постановено тълкувателно решение № 4/18.05.2023 г. по т.д. № 4/2021 г. на ОСГК на ВКС

В началото на 2021 г. при анализ на постановените актове на съда във връзка с прилагането на ЗПКОНПИ и ЗОПДНПИ (отм.) е констатирана противоречива съдебна практика относно претенциите за отнемане на имущество, включително парични средства, което не е налично в патримониума на проверяваното лице в края на проверявания.

До този момент трайната съдебна практика е била в насока да се отнема в полза на държавата имущество, в т.ч. вноски по банкови сметки и суми от отчуждаване на движимо и недвижимо имущество, което е неналично към края на проверявания период и за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, така както е разписал законодателя в чл. 151 ЗПКОНПИ.

С оглед настъпилите промени в съдебната практика със Заповед № РД-072/18.03.2021 г. на Председателя на КПКОНПИ е сформирана работна група със задача: „Да извърши анализ на съдебната практика, в която исковите претенции на КПКОНПИ за отнемане по реда на ЗОПДНПИ (отм.) и ЗПКОНПИ на имущество, включително парични средства, което не е налично в патримониума на проверяваното лице в края на

проверявания период са отхвърлени, с посочване на причините за постановяване на отхвърлителните диспозитиви“.

Работната група е приключила с доклад, в който е отразено наличието на противоречива съдебна практика и в тази връзка са формулирани два въпроса, с които да бъде сезирана гражданската колегия на ВКС за произнасяне с тълкувателно решение:

1. Представяват ли „имущество“ по смисъла на §1, т.4 от ДР на ЗПКОНПИ и участват ли при определяне размера на несъответствието, съобразно нормата на §1, т.7 от ДР на ЗПКОНПИ получените от проверяваното лице паричните средства с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено друго имущество, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че не е налично в патримониума на лицето в края на проверявания период?.

2. Следва ли ответникът да бъде осъден да заплати в полза на държавата паричната равностойност на получените суми с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено или липсващо друго имущество, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че не са налични в патримониума на лицето, в края на проверявания период и не е установено преобразуването им в друго имущество?.

След приемане на доклада на работната група незабавно Комисията е сезирала институциите, които имат правомощие по Закона за съдебната власт да инициират образуване на тълкувателно дело. Искания са отправени до Председателя на ВКС от Министъра на правосъдието и Главния прокурор на Република България.

По исканията на горепосочените институции и по предложение на Председателя на КПКОНПИ от 29.06.2021 г. пред ВКС е образувано т.д. № 4/2021 на ОСГК на ВКС.

Въпросите, обект на тълкуване, с които ВКС е сезиран, са преформулирани с Разпореждане от 30.03.2022 г. от съда, като след редакция въпросите са както следва:

1. Представяват ли „имущество“ по смисъла на §1 т.4 от ДР на ЗПКОНПИ и участват ли при определяне размера на несъответствието, съобразно нормата на §1 т.3 от ДР на ЗПКОНПИ, получените от проверяваното лице парични средства с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено друго имущество, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че те не са налични в патримониума на лицето в края на проверявания период?.

2. Подлежи ли на отнемане в полза на държавата паричната равностойност на получените суми с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено или липсващо друго имущество, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че те не са налични в патримониума на лицето в края на проверявания период и не е установено преобразуването им в друго имущество?.

В диспозитива на тълкувателното решение е прието, че:

1. Не представляват „имущество“ по смисъла на §1 т.4 от ДР на ЗПКОНПИ и не участват при определяне размера на несъответствието съобразно нормата на §1 т.3 от ДР на ЗПКОНПИ получените от проверяваното лице парични средства с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено друго имущество, за

което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че те не са налични в патримониума на лицето в края на проверявания период.

2. Не подлежи на отнемане в полза на държавата паричната равностойност на получените суми с неустановен законен източник, както и сумите от придобитото и впоследствие отчуждено или липсващо друго имущество, за което не е установен законен източник на средства за придобиването му, в случай че те не са налични в патримониума на лицето в края на проверявания период и не е установено преобразуването им в друго имущество.

След постановяването на тълкувателно решение № 4/18.05.2023 г. по т.д. № 4/2021 г. на ОСГК на ВКС, Комисията е преразгледала висящите дела за отнемане, като е извършила повторен анализ на събраните доказателства в съответствие с разрешенията, дадени в тълкувателното решение. В резултат на допълнителните анализи са предприети действия за изменение и/или отказ от предявените иски по отношение на претенциите за отнемане на имущество, неналично в патримониума на лицата в края на проверявания период и за което не е установено преобразуването му в друго имущество, което кореспондира с постановеното в Тълкувателно решение № 4/2021 г. от 18.05.2023 г. по тълкувателно дело № 4/2021 г. на ОСГК на ВКС.

В изпълнение на задължителните разрешения на постановеното Тълкувателно решение № 4/2023 г. на ВКС и последващите действия на Комисията към края на отчетния период са отменени обезпечителни мерки на обща стойност 17 861 368,94 лева.

6.2. Постановено решение на Европейския съд по правата на човека по делото „Йорданов и други с/у България“

На 26.09.2023 г. Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) постанови решение по делото „Йорданов и други с/у България“ (жалби №265/17 и 26473/18), което касае законодателството в областта на гражданската конфискация. Постановеното решение поставя съществени въпроси относно приложението на правната уредба.

След запознаване с текста на решението, в Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество е създадена работна група за анализ и оценка на същото. Работната група излезе с предложение да се изложат пред Министерство на правосъдието като орган, представляващ РБ пред ЕСПЧ, аргументи в полза на отнасяне на решението пред Голяма камара. Съгласно чл. 44, ал. 2 от ЕКПЧОС решенията на камарата по същество стават окончателни три месеца след датата на решението, ако не е поискано отнасяне на делото до Голямата камара.

В становището си работната група изрази притеснението си във връзка с изложените в мотивите съображения относно същността и приложението на закона и обърна внимание, че застъпената в решението идея за необходимостта от установяване на връзка между забраненото поведение и придобитото имущество по делата за отнемане ще попречи за изпълнение на заложената в закона цел и може да доведе до включване на незаконно придобитото имущество в легалната икономика и ефективното регулиране на обществените отношения.

Направено е предложение да се акцентира и върху следното:

1. ЕСПЧ определя, че легитимната цел на закона е да „предотврати незаконно придобиване на имущество чрез престъпления или административни нарушения“ (§111).

Това виждане на Съда е ограничено и не съответства на заложената в закона цел. В решението са цитирани извадки от мотивите към закона от 2012 г. (§104) като съдът ги свързва само с борбата с корупцията и организираната престъпност.

Целта на закона следва да се изведе както от мотивите, така и от текста на нормативния акт, към това следва да се добави и характера на регулираните обществени отношения. Законът от 2012 г. цели да въздейства върху т.н. „необяснимо богатство“ като това са онези активи, чието придобиване лицата не могат да обяснят със законни източници на забогатяване - *„Това имущество открито стои пред очите на обществото като "необяснимо богатство". Притежанието му не се съгласува с прогласения от Конституцията на Република България (КРБ) принцип за върховенството на закона, който всички български граждани трябва да спазват.“*

Законодателят отчита, че натрупването на активи, средствата чието придобиване не може да бъде обяснено със законни източници на забогатяване, дава на определени структури предимство в т.ч и като средство за прокарване на корупционни практики.

Отнемането на незаконно имущество по реда на гражданския процес или така наречената „гражданска конфискация“ предоставя на държавата възможност да въведе предположението, че имущество, за което не е установен законен източник е незаконно придобито и подлежи на отнемане. При гражданската конфискация се прилагат процедури и правила, които са различни от наказателното производство и се оспорва законният произход на собствеността със средствата и при стандартите на доказване, предвидени в гражданския процес. Институтът на гражданската конфискация се явява подходящ и по причина, че единствено в рамките на гражданското производство могат да бъдат проверени средствата и сделките за придобиване на имуществото.

В този смисъл не е издържана тезата на Съда (§108), че твърдяната цел „предотвратяване и ограничаване на възможностите за незаконно придобиване на имущество и разпореждането с него“ не е изрично посочена в мотивите към закона от 2012, нито на национално, нито на международно равнище. Именно в мотивите, тази цел е ясно изразена: *„Законопроектът има ясно изразена насоченост към лица, за които може основателно да се предполага, че притежават или контролират имущество с незаконен произход.“*, както и в решението на КС, който приема *„...че предмет на отнемане, е собственост с незаконен произход, който не може да бъде оправдан с правно допустимите средства за увеличаване на индивидуалното богатство.“*

За постигане целта, както на процесния Закон за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество (ЗОПДНПИ) (отм.), така и на действащия Закон за отнемане в на незаконно придобитото имущество (ЗОНПИ), законодателят е въвел терминът „незаконно придобито имущество“. Смесовото съдържание на това понятие включва всякакво имущество на проверяваните лица, за придобиването на което не е установен законен източник, т.е. имущество, което е акумулирано в резултат на осъществяването на правно нерегламентирана или забранена от закона дейност. Това напълно кореспондира с целите на закона и функциите на органите, които го прилагат, насочени към предотвратяване на неправомерното придобиване на имущество и коригиране на реализираните нерегламентирани размествания в имуществото на различните обществени кръгове.

В този смисъл, следва да се обърне внимание, че заложената в закона концепция се основава на извършване на финансово разследване и установяване на източниците на

средства за придобиването на определените активи. Тук нямаме класическо разместване на доказателствената тежест, доколкото комисията не основава изводите си на произволни твърдения или на простия факт, че лице има активи на определена стойност, а стъпва на извършен анализ и на липсата на данни от официални източници за легален произход на средства за придобиване на активите.

В този смисъл значението на „незаконно придобиване на имущество“ (§109) следва да се разбира като имущество, за придобиването на което не е установен законен източник на средства. Това е и разбирането на Конституционния съд (КС) *„целта на проверката е ...дали натрупването на неговото богатство може да бъде обяснено с конституционно признатите и законово регламентирани източници - предприемаческа дейност, упражняване на свободна професия, трудов или граждански договор, наследяване и пр.“* (РКС №13/2012). И законът, и КС не свързват имуществото с престъпна дейност или административни нарушения, за тях те са само *„повод за започване на проверката, за да не бъде тя произволна“* (РКС №13/2012). В този смисъл съжденията на Съда (§109) не съответстват на обективното право.

2. Съдът отхвърля приложимостта на тази концепция с доводите *„... съдилищата констатира, че ищецът не е доказал наличието на законни доходи, които да оправдаят придобиването на имуществото, чието отнемане се иска.... Съдът .. не го счита произволно или необосновано.... Въпреки това подобно заключение само по себе си не е достатъчно, за да обоснове отнемането на имуществото на жалбоподателите“* (§128-129) и *„за да може отнемането да се разглежда като съответстващо на член 1 от Протокол №1 националните съдилища трябва да предоставят допълнителни данни относно наказателните или административни нарушения, за които се твърди, че са довели до придобиване на спорното имущество, както и да покажат връзка между всяка такава дейност и въпросното имущество“* (§129).

Същевременно съдът приема, че с оглед съответния национален интерес, съдебните органи могат да постановяват конфискация въз основа на превес на доказателствата, които предполагат, че законните доходи на ответниците не могат да са им достатъчни за придобиване на въпросното имущество (Balsamo v. San Marino, §91; Gogitidze v. Georgia)

Тази постановка на Съда поставя някои вероятно нерешими проблеми:

- на първо място се поставя въпросът за възможността обект на финансово разследване на бъдат лица с установен конфликт на интереси или лица, заемащи висши публични длъжности, които не са подали имуществена декларация. Тези деяния по същество не генерират облага или тя се изземва (при конфликта на интереси);

- какво се случва в хипотези на деяния, които не генерират облага, напр. участие в организирана престъпна група – дори ЕСПЧ сочи, като легитимна цел борбата с организираната престъпност, но същевременно изискването за връзка прави постигането на тази цел проблематично;

- изискването за връзка практически вероятно ще обоснове необходимостта до отнемане да се стига само при установена престъпна дейност. Това на свой ред би означавало връщане към режима от 2005 г., чийто основен проблем беше именно необходимостта от наличие на влязла сила присъда. Концепция, която е преодоляна включително и поради периодите от време, през които имуществото на лицето е обезпечено;

- възможността за отнемане на активи от юридически лица, която може да се окаже компрометирана, ако е необходимо да се установява връзка между престъпно поведение и активи, придобито от търговско дружество;

- следва да се отбележи, че при много от престъпните състави, изброени в чл. 22 от ЗОПДНПИ (отм.) и чл. 108 от ЗОНПИ причинно-следствена връзка между инкриминираната дейност и придобитото имущество е изначално невъзможна, тъй като визират формални, а не резултатни престъпления или престъпления, чиито вредни последици нямат имуществен характер;

- изискването за установяване на връзка между престъпната дейност на проверяваното лице и имуществото, подлежащо на отнемане, ще породи значителни затруднения в провеждането на гражданското производство. По същество доказването на тази връзка представлява предявяване на установителен иск, който ще обремени значително процеса със събирането на допълнителен обем от доказателства, касаещи престъпната дейност на лицето и наличието на връзка между нея и придобиването на процесното имущество. Също така, следва да се има предвид, че делата за отнемане на незаконно придобито имущество се разглеждат по гражданскоправен ред от съдебни състави, които са разпределени в гражданските колегии на съдилищата, т.е. на съдебни състави, които правораздават в областта на гражданското право, ще бъде възложено да се произнасят по наказателноправни въпроси.

В решението по делото *Balsamo vs. San Marino*, „съдът приема, че мерките за конфискация са пропорционални, дори и при липса на присъда, установяваща вина на обвиняемия. (§90), както и че е „законно предвид съответния национален интерес властите да издават заповеди за конфискация въз основа на превес на доказателства, които предполагат, че законните доходи на ответниците не могат да са им достатъчни за придобиване на въпросния имот.“ (§91) както и че „Вместо това, при доказване на баланса на вероятностите и при висока вероятност от незаконен произход, съчетана с неспособността на собственика да докаже противното, беше сметено за достатъчно за целите на изискванията за пропорционалност по член 1 от Протокол № 1 (сравнете също с дело *Silickienė*, цитирано по-горе, §§ 60-70, където мярка за конфискация е приложена към вдовицата на предполагаем корумпиран държавен служител.“ (§91), като „Целта на конфискацията е да елиминира тези средства от циркулиране по-нататък в икономиката, мярка в съответствие с международните стандарти, споменати по-горе. В тази връзка Съдът припомня, че ответникът - Държавите трябва да получат широка свобода на преценка по отношение на това какви са подходящите средства за прилагане на мерки за контрол на употребата на имущество, като конфискация на всички видове облаги от престъпление (вж. за пример *Yildirim* и *Butler*, и двамата цитирани по-горе).“ (§93)

По същия начин съдът разсъждава и в делото *Milorad Ulemek vs Serbia* “Съвсем наскоро в *Balsamo* Съдът също установи, че мярката за конфискация, въпреки че е постановена от съдилищата на наказателната юрисдикция, не Може да се счита за наказателна, а по-скоро за превантивна, поради следните причини. Първо, конфискацията съгласно вътрешното право е била приложима дори ако предметите не са принадлежали на извършителя на разглежданото деяние. На второ място, според съответната национална доктрина това е била превантивна мярка, независима от наказателно производство и установяване на вина. На трето място, Съдът приема, че мярката е предназначена да предотврати незаконното използване на облагите от престъпление и извършването на нови престъпления, което е цел преследвана и от

различни международни инструменти. В крайна сметка той повтори, че тежестта на мярката сама по себе си не е решаваща (пак там). (§52)

3. Отнемането на придобито имущество, за което не е установен законен източник на средствата се различава драстично от наказателната санкция. Най-съществената разлика е, че основанието за отнемане не е свързано с поведението на лицето, а с липсата на законни средства и активи, с които същото придобива имущество. Основната идея на гражданската конфискация не следва да се приема като наказание, с цел превъзпитаване на даден субект, а обективното, законово и реципрочно връщане на правовия ред, чрез възстановяване на придобитото имущество, което е получено, тъй като е придобито в нарушение на закона.

4. Съдът сочи, че е загрижен, че констатираните от него в делото „Тодоров и др.“ недостатъци са запазени и в закона от 2012 г. конкретно широк кръг престъпления и ретроактивно действие.

По отношение на кръга деяния.

Основанията за започване на проверка са както престъпни деяния, така и административни нарушения, установен конфликт на интереси, недеклариране на имущество от лица, заемащи публични длъжности и др. Въведените от законодателя основания са функция от визията за закона като средство за противодействие на придобиване на имущество със средства с неустановен произход. Така той предвижда като основание за започване на проверка онези факти, чрез които се провежда държавната политика в тази насока. Възприемане от ЕСПЧ на тезата, че е необходима връзка между деянието и имуществото, може да се яви като индулгенция на активи с неизяснен източник на средства за тяхното придобиване, доколкото някои от основанията за започване на проверка се явяват средство за провеждане на антикорупционната политика, напр. декларирането на имущество от лица, заемащи висши публични длъжности – от формална гледна точка това поведение не генерира пряко облага; конфликта на интереси – облагата от установения конфликт подлежи на отнемане, но влезният в сила акт е основание за започване на имуществена проверка. В тези два примера прилагането на изискване за връзка би поставило практически проблем, вкл. и с оглед липсата на ясно становище на Съда относно характера на изискваната от него връзка.

Досежно ретроактивното действие, съдът сочи като възможен проблем от една страна проверявания период от десет години, а от друга коментира приложимостта на закона за престъпления, извършени „години преди влизане в сила на закона“ (§ 116). Според Съда период от десет години е твърде продължителен, но няма доводи в тази насока. Известно е, че първоначалния период по закона беше 15 г., който период беше приет за продължителен от КС и редуциран на 10 съобразно съображенията на Съда. Периодът от десет години е съответен на придобивната давност, абсолютната давност, срока за съхранение на документи и др. Разбирането, че доказване на доходи в период от десет години е затруднително на лицата, е в определена степен произволно и не съответства на логиката на финансовото разследване и материалноправните разпоредби на данъчното и осигурително законодателство (напр. задълженията за деклариране на доходи и други източници на приходи), банковото и търговско право, правилата за защита на финансовата система и плащанията в брой и др.

В решението по *Gogitidze vs. Georgia* съдът „*Позовавайки се на собственото си сравнително правно изследване и решенията на Съда по делата Raimondo срещу Италия*

и AGOSI срещу Обединеното кралство той сочи, че подобни граждански механизми, включващи конфискация на облагите от престъпление или по друг начин незаконно придобито или необяснимо имущество, не са непознати в редица западни демокрации, включително Италия, Обединеното кралство и Съединените американски щати. По отношение на ретроактивността Конституционният съд сочи, че тъй като въпросното производство е „гражданско“ и не е „наказателно“, гореспоменатите гаранции от наказателното право не могат да се прилагат. Освен това изменението от 13 февруари 2004 г. не въвежда нова концепция, а по-скоро регламентира наново, по по-ефективен начин, съществуващите мерки, насочени към предотвратяване и изкореняване на корупцията в публичната служба.“

В решението по делото *Milorad Ulemek against Serbia* Съдът приема, че „Съдът повтаря, че изискването за „законосъобразност“, съдържащо се в член 1 от Протокол № 1 обикновено не може да се тълкува като възпрепятстващ законодателния орган да контролира използването на собствеността или по друг начин да се намесва в имуществени права чрез нови ретроспективни разпоредби, регулиращи наново продължаващи фактически положения или правни отношения“ (§ 64).

5. Съдът не е убеден, че „законността“ на източниците на доходи е лесна за доказване (§ 119) на база на отказа на националните съдилища да приемат само свидетелски показания като доказателство за определени сделки и отчита това като прекомерна тежест. В делото „Тодоров и др.“ (§208) съдът сочи, че не поставя под съмнение подобно правило, но според него това може да създава трудности при доказване на определени факти, на които те се позовават, като обвързва това с продължителния период. В настоящия казус този период е значително по-кратък. Независимо от това, заключенията на Съда по същество биха поставили страните по граждански дела в различно положение. Делата за отнемане са граждански дела, няма отделни специални правила за тях, а се прилагат общите правила на гражданския процес със съответните правила за доказване. Разбирането, че те създават затруднения на страните по делата за отнемане означава, че такива биха имали и тези по останалите граждански дела. Отделно формата за доказване, по отношение на която ЕСПЧ прави бележка в правило, което е познато в континенталната система и защитава правната сигурност.

Тезата на Съда, че лицата биха били затруднени да докажат законността на доходите си, не е защитима, доколкото материалното право е създадо правила за деклариране на източниците на приходи, който са важат за всички правни субекти.

6. Застъпената теза (§124) че националните съдилища следва да предоставят някои данни относно нарушенията, за който се твърди, че са извършени и са показали по обоснован начин, че може да има връзка между тези нарушения и процесното имущество. Самото решение не сочи естеството на изискуемата връзка дали е пряка или косвена. На отделни места се говори за „предикатни престъпления“ (§137), „подробности относно престъпното поведение, от което се твърди, че произхожда имуществото, което трябва да бъде отнето“ (§122), което навежда на идея за пряка връзка, т.е такава при която имуществото е следствие от поведението. Това обаче предполага, то да е установено с влязла в сила присъда и да е от естество да генерира облага. Такова изискване, обаче, както се посочи, би наложило да се изчака развитието на наказателното производство, при което се влиза в противоречие с концепцията на закона. От друга страна, ако не се изисква поведението да е установено с влязъл в сила акт, но съдът следва да направи извод за

връзка, не се ли нарушава презумпцията за невиновност - съдът следва да извърши преценка преди извършването на деянието да е установено с влязъл в сила акт, че от него е придобито процесното имущество.

Същевременно в практиката си съдът приема, че мерките за конфискация са пропорционални дори при липса на присъда, установяваща вината на обвиняемия. (*M.Ulemek v Serbia; Balsamo v. San Marino, §90*), (*Webb v. The UK, (dec.)*), (*Butler v. The UK, (dec.)*), (*Arcuri and Others v. Italy (dec.)*).

7. Неплащането на данъци е тежък проблем във всяка държава, вкл. и в Република България. То е нарушение на данъчните закони, следователно е и административно нарушение, като същевременно позволява придобиване на имущество в нарушение на закона (т.е. незаконно) и значително противозаконно обогатяване на нарушителя.

Борбата с тези нарушения е един от най-важните аспекти на легитимната цел на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество от 2012 г., която цел е формулирана в чл. 12, ал. 1 от този закон – „да се защитят интересите на обществото чрез предотвратяване и ограничаване на възможностите за незаконно придобиване на имущество и разпореждането с него“.

Престъпленията и административните нарушения, посочени в Закона от 2012 г., са *само обективен критерий* за определяне спрямо кои лица е допустимо Комисията да извършва проверка. По този начин българският законодател създава ясни гаранции срещу произволен избор от Комисията на лица, към които да приложи процедурите и ограниченията по Закона от 2012 г.

При изследване източниците на финансиране за придобиване на имущество, Комисията установява всички законови източници на доходи, в т.ч. получени доходи от облагаеми и необлагаеми източници. Недекларирането на източниците на доходи се явява неправомерно поведение (административно нарушение или престъпление) и средство за обогатяване. Комисията именно на база на декларираните или недекларираните доходи формулира извод за наличие/липса на несъответствие. Този факт в рамките на процеса се установява с пълно и главно доказване, доколкото тя черпи благоприятни правни последици. При това се доказват не при „баланс на вероятностите“, а според действащия в гражданския процес изключително висок доказателствен стандарт, наречен „вътрешно убеждение“ на Съда (чл. 12 ГПК). Този доказателствен стандарт е съпоставим и дори надхвърля стандарта „извън разумно съмнение“. Само за сравнение: в наказателния процес за признаване на подсъдимия за виновен в извършване на престъпление и за осъждането му е приложим абсолютно същият доказателствен стандарт – „вътрешно убеждение“ на Съда (вж. чл. 14 във вр. с чл. 303 НПК).

Несправедливо е да се отправя упрек към националните съдилища, че по делата пред тях не са изрично коментирали очевидното, което при това е било предмет на цялото производство и е доказано по несъмнен начин – че неплащането на дължимите данъци върху доходите, получени от ответника през проверявания период, е административно нарушение и че имуществото, придобито с доходи без платени данъци, има връзка с административното нарушение „неплащане на дължимите данъци“.

От всичко казано следва, че със създаването на Закона от 2012 г. българската държава е използвала правото си да предвиди допълнителни мерки „за осигуряване плащането на данъци“. Тези мерки са различни от мерките в данъчните производства, а

явно е, че Комисията не е данъчна администрация. Чрез отнемането на имущество, получено без плащане на дължимите данъци, държавата показва на извършителя на административното нарушение и на цялото общество *както нетърпимостта си* към такива административни нарушения, *така и същественния риск за извършителите* да не могат да ползват и да се разпореждат с така придобитото имущество.

Такива мерки, които са насочени към „осигуряване плащането на данъци“, се намират извън приложното поле на чл. 1, § 1 от Протокол № 1 към КЗПЧОС (по аргумент от чл. 1, § 2 на същия Протокол № 1). От това следва крайният извод, че жалбите на заявителите до ЕСПЧ са били изначално недопустими, а решението по делото „Йорданов и други срещу България“ засяга правото на българската държава да въвежда такива закони, каквито счита за необходими за осигуряването на данъци или други постъпления или глоби (право, което е изрично признато от чл. 1, § 2 от Протокол № 1 към КЗПЧОС).

Министерство на правосъдието е възприело становището на Комисията и е депозирало предложение за разглеждане на делото от Голямата камера на ЕСПЧ. Съдът не е допуснал разглеждане на делото и решението е влязло в сила на 19.02.2024 г.

6.3. Постъпили уведомления за досъдебни производства, образувани по повод задържани от митническите органи недеklarирани парични средства

През отчетния период в ТД Пловдив и ТД Бургас са образувани общо 56 броя проверки срещу лица с чуждо гражданство след получени уведомления от РП Хасково и РП Ямбол във връзка с водени от ТД Митница - Бургас досъдебни производства за извършени престъпления по чл. 251 от НК.

С оглед установено значително несъответствие в имуществото на проверяваните лица на основание чл. 113, т. 3 от ЗОНПИ са образувани 32 производства за отнемане на установените недеklarирани парични средства в евро, британски паунда, щатски долара и др. валута на границата на ГКПП „Кап. Андреево“ и ГКПП „Лесово“, задържани от Агенция Митници. Основанието за задържане на паричните средства от митническите органи е обстоятелството, че считано от 03.06.2021 г. в рамките на Европейския съюз се прилага Регламент (ЕС) 1672 на Европейския парламент и на Съвета от 23.10.2018 г., относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него и за отмяна на Регламент (ЕО) №1889/2005, с който се въвеждат правила за движението на парични средства, които се внасят или изнасят от Съюза, с цел да се ограничи опасността при движението на парични средства за незаконни цели, които могат да представляват заплаха за финансовата система и вътрешния пазар и като допълнение на разпоредбите, определени в Директива (ЕС) 2015/849 на ЕП и Съвета за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Във връзка с образуваните от Комисията производства, компетентният съд е допуснал поисканите обезпечителни мерки - запори на намерените и иззети от митническите органи парични средства. Привеждането в изпълнение на обезпечителните мерки е осъществено в сътрудничество между органите на КОНПИ, на ТД Митница-Бургас и СИС на РС-Бургас. На основание чл. 127, ал. 1 от ЗОНПИ, паричните средства се съхраняват в специална банкова сметка или в банкова касета на Комисията в БНБ.

За отчетната година са образувани 26 броя граждански дела пред Софийски градски съд, Окръжен съд Кърджали и Окръжен съд Пловдив за отнемане в полза на държавата на недеklarираните парични средства на обща стойност 15 328 473,92 лв.

VIII. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНОТО ИМУЩЕСТВО

Дирекция „Управление на обезпеченото имущество“ е част от специализираната администрация на КОНПИ и осъществява възложената на Комисията функция² да управлява, съхранява и пази имуществото, върху което са наложени обезпечителни мерки. Съгласно действащия закон, за периода от налагане на такива мерки до приключване на производството с влязъл в сила съдебен акт за отнемане, Комисията (чрез дирекция УОИ) е органът, натоварен със съхранението и поддържането на обезпеченото имущество, като основна цел е запазването на неговата стойност. По реда на ЗОНПИ се управлява и пази и имуществото, обезпечено по чл. 72 от НПК с цел конфискация или отнемане на вещи в полза на държавата.

1. Дейности по приемане за съхранение на имущество, върху което са наложени обезпечителни мерки по реда на ЗОНПИ

Към края на 2023 г. Комисията пази и съхранява обезпечено имущество на обща стойност 22 541 974,92 лв., в това число:

- моторни превозни средства, които се съхраняват при полагане на дължимата грижа на добър стопанин с обща стойност – 424 100,00 лв.;
- парични средства в български лева и чужда валута и парични средства - дивидент по запорирани суми, вложени за съхранение по специални банкови сметки и банкови сейфове наети от КОНПИ в размер на 19 629 109,87 лв.;
- ценни книжа и движими вещи от благородни метали, съхранявани в наети от КОНПИ сейфове с обща стойност в размер на 2 488 765.05 лв.

За периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. от Комисията е прието за съхранение имущество в размер на 17 367 492,73 лв. Вложените по специални банкови сметки и банкови сейфове на КОНПИ парични средства са в размер на 17 310 992,93 лв. Приетите за съхранение движими вещи от благородни метали са на стойност 56 499,80 лв.

За същия период, след отмяна от съда на обезпечителни мерки и с разпореждане на държавен съдебен изпълнител са извършени процедури по опис и връщане на собствениците им на: поименни акции на стойност 60 800,00 лв. и на моторно превозно средство, предадено за пазене и съхранение на КОНПИ на стойност 25 000,00 лв.

През 2023 г. се откроява увеличаване на стойността на приетите за съхранение обезпечени парични средства. Това се дължи на увеличаване брой дела с искания за обезпечаване на парични средства от чуждестранни лица във връзка с тяхното недеклариране при осъществявания митнически контрол на границите. При организираните процедури по описи и приемане за съхранение на парични средства е осъществено предаването им за пазене на служители на Комисията.

Всички предадени за отговорно пазене вещи се съхраняват от КОНПИ при гарантиране в максимална степен на тяхната безопасност и сигурност. Приемането на обезпечено имущество за съхранение и пазене от КОНПИ е свързано с намаляване на риска, че същото може да бъде загубено, повредено, унищожено или намалена стойността му.

² По чл. 160 - чл. 164 от ЗОНПИ

Обобщена информация за стойността на активите, които са приети за съхранение от КОНПИ за периода 01.01.2023 г. - 31.12.2023 г., разпределена по видове, е представена в табличен вид, както следва:

Стойност на прието за съхранение от КОНПИ обезпечено имущество за период 01.01.2023 г. - 31.12.2023 г	
Вид имущество	Стойност
Моторни превозни средства	
Парични средства	17 310 992.93 лв.
Парични средства – дивидент по запорирани суми	
Ценни книжа	
Движими вещи от благородни метали	56 499.80 лв.
Общо	17 367 492.73 лв.

С оглед характеристиките на движимите вещи от благородни метали, скъпоценни камъни и изделия от тях, като актив със запазваща се във времето стойност, се поддържа актуална база данни относно наличието на наложени обезпечителни мерки върху такива вещи и актуалното им местонахождение. Подобна база данни се поддържа и по отношение на обезпечените налични парични средства в национална и чуждестранна валута и ценни книжа по всички изпълнителни дела, инициирани от КОНПИ.

В дирекцията са извършени документални анализи, базирани на предоставената информация в електроните досиета и електронните регистри за обезпечено имущество, които служат за планиране на бъдещи действия по реализиране на процедурите. Процедурите по проверка на състоянието на обезпеченото имущество целят навременни действия по смяна на пазача при установени нарушения или неправилно стопанисване, както и с оглед реализацията на обезпечено имущество по смисъла на чл. 163, ал. 1 от ЗОНПИ.

2. Администриране и анализ на електронна база данни за обезпеченото имущество по реда на ЗОНПИ

На основание чл. 170, ал. 1 от ЗОНПИ Комисията, чрез дирекция УОИ, води регистър на обезпеченото имущество. В регистъра се съдържа информация относно лицата, срещу които са образувани производства и имуществото, върху което са наложени обезпечителни мерки.

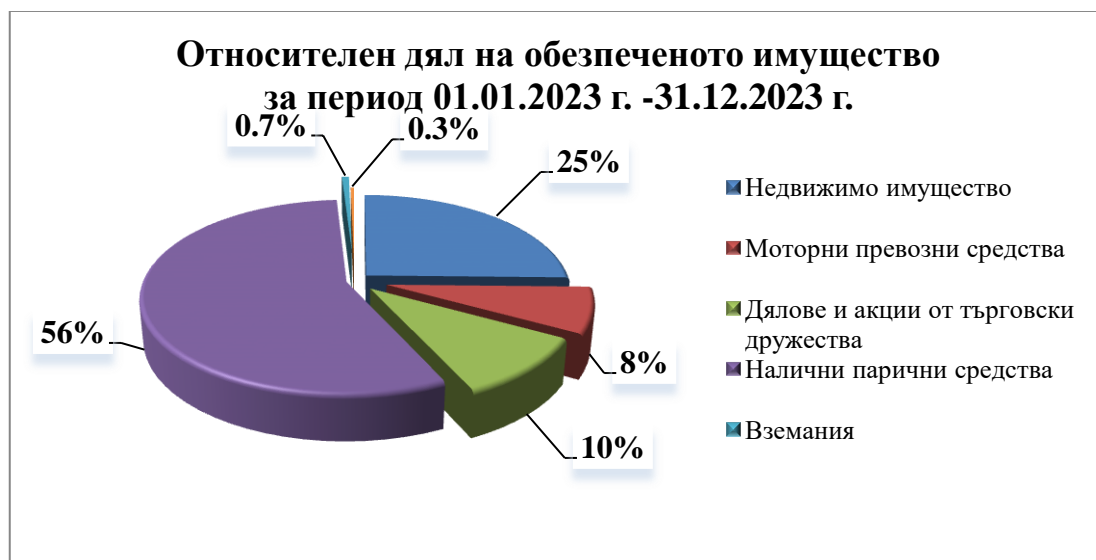
Стойността на имуществото, върху което са наложени обезпечителни мерки през 2023 г. е в размер на 34 675 613,59 лв. Наложени са възбрани върху недвижимо имущество на стойност 8 780 675,75 лв. и запори върху движимо имущество на стойност 25 894 937,84 лв., в това число моторни превозни средства на стойност 2 649 522,03 лв., дялове и акции от търговски дружества на стойност 3 500 977,00 лв., налични парични средства на стойност 19 405 063,03 лв., вземания на стойност 230 517,28 лв. и вещи, попадащи в хипотезата на чл. 162, ал. 1-5 от ЗОНПИ на стойност 108 858,50 лв.

В представените данни не е включена стойността на допуснати в края на отчетния период по искане на КОНПИ обезпечителни мерки, които все още не са наложени от компетентните органи или са наложени такива, които впоследствие са отменени в рамките на отчетния период.

Обобщена информация за стойността на имуществото, върху което са наложени обезпечителни мерки за периода 01.01.2023 г. - 31.12.2023 г., разпределена по териториални дирекции на Комисията е представена в табличен вид, както следва:

Стойност на обезпеченото имущество за периода - 01.01.2023 г. - 31.12.2023 г.						
Вид имущество	Териториални дирекции на КПКОНПИ					
	София	Варна	Велико Търново	Пловдив	Бургас	Общо
Недвижимо имущество	1 880 179.20 лв.	1 700 480.00 лв.	484 700.00 лв.	134 000.00 лв.	4 581 316.55 лв.	8 780 675.75 лв.
Моторни превозни средства	280 956.00 лв.	224 900.00 лв.	1 526 640.00 лв.	45 500.00 лв.	571 526.03 лв.	2 649 522.03 лв.
Дялове и акции от търговски дружества	77 602.00 лв.	30 330.00 лв.	3 390 554.00 лв.		2 491.00 лв.	3 500 977.00 лв.
Налични парични средства	157 114.94 лв.	5 195.00 лв.		18 039 500.13 лв.	1 203 252.96 лв.	19 405 063.03 лв.
Вземания		34 000.00 лв.			196 517.28 лв.	230 517.28 лв.
Вещи по чл. 162, ал. 1-5 от ЗОНПИ	620.00 лв.			108 238.50 лв.		108 858.50 лв.
Общо	2 396 472.14 лв.	1 994 905.00 лв.	5 401 894.00 лв.	18 327 238.63 лв.	6 555 103.82 лв.	34 675 613.59 лв.

Процентното съотношение на обезпеченото движимо и недвижимо имущество е представено на фиг. № 14

Фиг. № 14 Относителен дял на обезпеченото имущество през 2023 г.

Най-голям относителен дял от общата стойност на обезпеченото имущество през 2023 г. заемат наличните парични средства, върху които са наложени обезпечителни мерки (56%), следвани от недвижими имоти (25%), дяловете и акциите от търговски дружества (10%), моторните превозни средства (8%) и под 1% за вземанията и вещите, попадащи в хипотезата на чл. 162, ал. 1-5 от ЗОНПИ.

През 2023 г. са наложени обезпечителни мерки върху 178 недвижими имота на обща стойност 8 780 675,75 лв., в това число 51 жилищни обекта, 28 търговски обекта и 99 поземлени имота. Моторните превозни средства, върху които е наложен запор са 504 броя на обща стойност 2 649 522,03 лв., от които леки автомобили – 468, товарни автомобили – 28 и 8 превозни средства от друг вид.

Обобщена информация за броя на недвижимите имоти и превозните средства, върху което са наложени обезпечителни мерки за периода 01.01.2023 г. - 31.12.2023 г., разпределено по видове е представена в табличен вид, както следва:

Брой на обезпеченото движимо и недвижимо имущество за периода - 01.01.2023 г. - 31.12.2023 г.		
Вид имущество	Брой	Стойност
Недвижимо имущество (общо)	178	8 780 675.75 лв.
Жилищни обекти	51	5 894 654.44 лв.
Търговски обекти	28	572 000.00 лв.
Поземлени имоти	99	2 314 021.31 лв.
Движимо имущество (общо)	504	2 649 522.03 лв.
Леки автомобили	468	2 415 436.00 лв.
Товарни автомобили	28	168 436.03 лв.
Други превозни средства	8	65 650.00 лв.

Процентното съотношение на видовете обезпечено имущество е представено на фиг. № 15.

Фиг. № 15 Брой обезпечено движимо и недвижимо имущество през 2023 г. в процентно съотношение

През 2023 г. най-голям относителен дял от общия брой обезпечени движими и недвижими активи заемат леките автомобили (69%), следвани от поземлените имоти (15%), жилищни обекти (7%), търговски обекти (4%), товарни автомобили (4%) и превозните средства от друг вид (1%).

3. Администриране и анализ на базата данни на обезпеченото имущество по реда на НПК

Съгласно чл. 2, ал. 1 от действащите от 22.11.2019 г. Правила за взаимодействие между Прокуратурата на Република България и Комисията при прилагане на чл. 72а от НПК (Правилата), комисията осъществява дейностите по управление, пазене и съхранение на обезпеченото по чл. 72 от НПК имущество, с цел осигуряване на предвидените в наказателния закон последваща конфискация или отнемане на вещи в полза на държавата по наказателни дела, и води електронен регистър за това имущество. Регистърът се администрира въз основа на постъпилите от органите на прокуратурата уведомления (по установен образец) за наложени по реда на чл. 72 от НПК обезпечителни мерки по наказателни производства.

За периода от 1.01.2023 г. до 31.12.2023 г., въз основа на постъпилите от органите на прокуратурата уведомления, по реда на чл. 72 от НПК са наложени обезпечения по наказателни производства върху имущество на общо 31 лица. През отчетния период са обезпечени 42 броя недвижими имота, от които: 23 поземлени имота, 7 апартамента, 5 търговски обекта, 1 стопанска сграда, 4 жилищни сгради, 1 гараж и 1 ателие. Наложени са обезпечителни мерки върху общо 22 броя моторни превозни средства. Най-голям е броят на обезпечените недвижими имоти, от които най-голям дял заемат поземлените имоти (незастроени и застроени такива), следвани от апартаментите, търговските обекти и жилищните сгради, като с най-малък дял от обезпечените имоти са стопанските сгради, гаражите и ателиетата. Наблюдава се превес на обезпечените недвижими имоти спрямо наложените запори върху моторни превозни средства, като значителен дял от последните заемат леките автомобили.

4. Дейности по чл. 166 от ЗОНПИ

На основание чл. 166, ал. 3 от ЗОНПИ, Комисията уведомява Междуведомствения съвет за управление на отнетото имущество и комплектува преписките относно влезлите в сила решения за отнемане на имущество в полза на държавата, въз основа на постъпила от териториалните дирекции информация.

През 2023 г. към Междуведомствен съвет са изпратени комплектувани преписки по 59 броя съдебни решения за отнето в полза на държавата имущество, от които 46 броя влезли в сила през 2023 г. и 13 броя от предходната 2022 г.

Въз основа на изпратените до Съвета през отчетния период влезли в сила съдебни актове, в следващата таблица е представена обобщена информация за стойността на отнетото имущество, разпределена по видове, както следва:

Стойност на отнетото имущество по изпратени през 2023 г. до Междуведомствен съвет влезли в сила съдебни актове за отнемане на незаконно придобито имущество	
Вид имущество	Стойност
Недвижимо имущество	764 448.00 лв.
Моторни превозни средства	2 260 672.00 лв.
Дялове и акции от търговски дружества	630 038.00 лв.
Налични парични средства	8 243.64 лв.
Отнети суми в равностойност на парични средства по банкови сметки и отчуждено имущество	7 235 533.35 лв.
Общо	10 898 934.99 лв.

Общата стойност на отнетото в полза на държавата имущество по изпратените до Междуведомствен съвет влезли в сила съдебни актове е в размер на 10 898 934,99 лв., като са отнети 41 недвижими имота на стойност 764 448,00 лв., 469 моторни превозни средства на стойност 2 260 672,00 лв., дялове и акции от търговски дружества на стойност 630 038 лв., налични парични средства в размер на 8 243,64 лв. и отнети суми в равностойност на парични средства по банкови сметки и отчуждено имущество на обща стойност 7 235 533,35 лв.

Във връзка с правомощията на КОНПИ на публичен взыскател по отношение на актове, с които е установено публично вземане, експерти от дирекция УОИ отразяват в електронна система на НАП присъдените в полза на държавата парични средства в равностойност на суми по банкови сметки и отчуждено имущество. В периода 01.01.2023 г. -31.12.2023 г. в системата за електронно предявяване на публични вземания на НАП са въведени данни по преписки за влезли в сила решения по граждански дела за отнемане на имущество в полза на държавата за 2023 г. и предходната 2022 г. в общ размер на 7 118 918,13 лв.

IX. ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ

1. Структура на администрацията

През периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. КПКОНПИ, съгласно Правилника за устройството и дейността на КПКОНПИ и на нейната администрация, е структурирана в звена на пряко подчинение на председателя, обща и специализираната администрация, която осъществява функциите по превенция на корупцията, публичен регистър, конфликт на интереси, противодействие на корупцията, отнемане на незаконно придобитото имущество и управление на обезпеченото имущество.

От 06.10.2023 г. КОНПИ е структурирана в звена на пряко подчинение на председателя, обща и специализираната администрация, отнемане на незаконно придобитото имущество и управление на обезпеченото имущество.

1.1. Кадрово осигуряване

- От 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. са проведени процедури за кариерно развитие и за назначаване на служители на незаетите щатни бройки. Политиката по управление на човешките ресурси на КПКОНПИ се провежда при спазване на разпоредбите на нормативната уредба, регламентирана в Закона за държавния служител, Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, Кодекса на труда, Правилника за устройството и дейността на КПКОНПИ и на нейната администрация и приложимата подзаконова нормативна уредба.

През този период фокусът за обучения на служителите е насочен към професионалното и служебното развитие. Утвърден е Годишният план за обучение, който обхваща обученията за професионално и служебно развитие на служителите от администрацията на КПКОНПИ, като са проведени 46 обучения на 935 служители, както следва:

Обучаваща институция	Брой обучения	Обучени служители
Институт по публична администрация	38	108
ДКСИ	1	2
Други институции	7	825
Общо	46	935

Всички служители на КПКОНПИ са преминали обучение по информационна сигурност на тема „Политики и правила за информационна и мрежова сигурност“.

Във връзка с прилагането на Общия регламент за защита на данните в дейността на КПКОНПИ е проведено самообучение на тема „Защита на личните данни“, на което са преминали всички служители на Комисията.

- През четвъртото тримесечие на 2023 г. при преназначаването на служителите от КПКОНПИ в КОНПИ, са изготвени общо 229 заповеди за преназначаване и допълнителни споразумения. Обявена е 1 конкурсна процедура по реда на чл. 10 от Закона за държавния служител, която е приключила с класиране на кандидат на първо

място. При провеждането на конкурса са спазени принципите за обективност и прозрачност, което е гаранция за постигане на единност в прилагането на процедурите по назначаване на служители в Комисията и стимулиране на конкуренцията.

В изпълнение на Годишния план за обучение за 2023 г. и с цел повишаване на професионалното и служебното развитие, през периода 06.10.2023 г. – 31.12.2023 г. 20 служители на Комисията са участвали в 5 обучения, проведени от Института по публична администрация и други обучаващи институции.

2. Административно обслужване

През периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. регистрираните и обработени документи в административните звена на КПКОНПИ са общо 129 812 бр. Обработените документи в централната администрация на КПКОНПИ са регистрирани 24 607 документа, както следва:

- 7 487 бр. входящи документи (с подател друг административен орган, юридическо или физическо лице и получател структура/служител на комисията);
- 8 523 бр. изходящи документи (с подател структура на комисията и получател – друг административен орган, юридическо или физическо лице);
- 8 597 бр. вътрешни документи (с подател структура/служител на комисията и получател структура/служител на Комисията).

КПКОНПИ активно работи с външни системи за обмен на документи в държавната администрация, включително ефективно участва в Системата за електронен обмен на съобщенията, системата за сигурно електронно връчване, получава и изпраща кореспонденция и по официалната електронна поща на Комисията.

Извършена е и междинна експертиза за ценността на документите. Утвърдени са два акта за унищожаване на неценни документи с изтекли срокове на съхранение – съответно през м. февруари и м. март.

2.1. Административно обслужване на КОНПИ

За периода от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. административното и деловодното обслужване на служебната кореспонденция на КОНПИ е в съответствие с нормативните изисквания за работа с документи. Общият брой регистрирани документи на Комисията са 1868 броя, както следва:

- входящи документи – 581 броя документи (с подател друг административен орган, юридическо или физическо лице и получател структура/служител на комисията);
- изходящи документи – 724 броя документи (с подател структура на комисията и получател – друг административен орган, юридическо или физическо лице);
- вътрешни документи – 563 броя документи (с подател структура/служител на комисията и получател структура/служител на Комисията).

КОНПИ продължава да работи с външни системи за обмен на документи в държавната администрация, включително участва в Системата за електронен обмен на съобщенията, системата за сигурно електронно връчване, получава и изпраща кореспонденция и по официалната електронна поща.

2.2. Архивна дейност

Архивната политика на Комисията се извършва при спазване на нормативните разпоредби на Закона за националния архивен фонд, Наредбата за реда за организирането,

обработването, експертизата, съхраняването и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции и в изпълнение на Вътрешните правила за организация на деловодната дейност, документооборота, контрола по изпълнение на задачите и архивиране на документите в КОНПИ.

3. Правно обслужване

Отдел „Правен“ осъществява правното обслужване и процесуално представителство.

3.1 През периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. административнонаказателните преписки, които са приключили с издадени наказателни постановления са 113 броя, като с тях са наложени глоби общо в размер на 184 000 лв.

Административнонаказателните преписки, по които нарушителите са освободени от административнонаказателна отговорност по реда на чл. 28 от ЗАНН, тъй като нарушението се явява маловажно, са 261 броя.

Прекратени са 62 броя административнонаказателни производства, а съгласно чл. 40, ал. 6 от ЗАНН спрените са 12 броя. Сключените споразумения по чл. 58 г от ЗАНН са четири броя.

За защитата на интересите на Комисията в случаите на оспорени актове е осъществено процесуално представителство по реда на Кодекса на труда, Закона за държавния служител, Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Закона за достъп до обществена информация, Закона за административните нарушения и наказания, включително и пред Комисията за защита на конкуренцията, Комисията за защита от дискриминация и др.

По реда на Закона за държавния служител и Кодекса на труда за отчетния период са инициирани пет дела за оспорване на заповеди на председателя на КПКОНПИ. С окончателен съдебен акт са приключили 4 производства, инициирани през предходни години, като три от тях са в полза на Комисията.

Постъпили са 17 заявления за предоставяне на достъп до обществена информация. Всяко едно от тях е разгледано съобразно императивните норми на Закона за достъп до обществена информация. Издадени са девет решения за предоставяне на достъп до информация в пълен обем, като две от тях са издадени след решения на съда, с които се отменят решения за предоставяне на достъп до обществена информация по заявления от предходната 2022 г. Частични достъпи са предоставени по три заявления, а постановените откази са четири. Две заявления са изпратени по компетентност, на основание чл. 32, ал. 1 от ЗДОИ, а на едно заявление е отговорено с писмо, че информацията не попада в приложното поле на ЗДОИ.

Постъпила е една жалба от заявител, като към настоящия момент съдебното производство, образувано по жалбата все още не е приключило.

За присъждане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди с правно основание чл. 1 и чл. 2а от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) за периода януари – октомври са образувани четири дела, по които са претендирани обезщетения в общ размер на 2 771 028,82 лв. Висящите дела, образувани по реда на ЗОДОВ, по които не е налице влязъл в сила съдебен акт, са 31 бр.

В сила са влезли пет съдебни решения, производствата по които се водят по реда на ЗОДОВ с общ размер на присъдено обезщетение – 19 500 лв.

3.2 За защита интересите на КОНПИ през периода от 05.10.2023 г. до 31.12.2023 г. служителите на отдел „ Правен“ са осъществили процесуално представителство по реда на Закона за държавния служител, Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Закона за достъп до обществена информация.

Към 31.12.2023 г. висящи са 8 дела по реда на Закона за държавния служител - всички образувани преди четвъртото тримесечие на 2023 г. През този период влезли в сила 2 решения на ВАС по образувани преди октомври 2023 г. дела по реда на ЗДСл. С едното е отхвърлена жалбата срещу Заповед на председателя на КОНПИ с която е прекратено служебното правоотношение на оспорващия, с другото е отменена заповед, с която е прекратено служебното правоотношение. През четвъртото тримесечие на 2023 г. няма оспорени заповеди на председателя на КОНПИ.

Към 31.12.2023 г. висящо е 1 производство пред Комисията за защита от дискриминация (КЗД) по Закона за защита от дискриминация - образувано преди четвъртото тримесечие. Производството пред КЗД е приключило по същество и се чака произнасяне.

За присъждане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди с правно основание чл. 2а от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) през отчетния период са налице 2 новообразувани дела с общ размер на предявените искове – 32 347, 50 лв.

Към 31.12.2023 г. висящите дела, образувани по реда на ЗОДОВ, по които не е налице влязъл в сила съдебен акт, са 29 бр.

4. Информационно и технологично осигуряване

През 2023 г. е обновена част от технологичната база в административните звена на Комисията с нова компютърна техника. Осъвременено е сървърното и комуникационно оборудване на Комисията.

В изпълнение на проект „Укрепване на капацитета на компетентните власти в България по отношение на възстановяване и управление на активи от престъпна дейност“, финансиран по Програма „Вътрешни работи“ на Норвежки финансов механизъм (НФМ) 2014 – 2021 г. са доставени ТЕТРА и TEMPEST оборудване и документни скенери. Във връзка с проекта, през периода са извършени дейности, свързани с разработването на специализирана информационна система за обезпеченото и отнетото имущество.

В регистъра по чл. 169, ал. 1, т. 3 от ЗПКОНПИ са публикувани 958 акта за установяване на административни нарушения и за влезлите в сила наказателни постановления.

След влизане в сила на Закона за противодействие на корупцията (обн. ДВ бр.84 от 06.10.2023 г.), приетите изменения в Закона за отнемане на незаконно придобитото имущество (заглавие изм. В ДВ бр.84 от 06.10.2023 г.), са предприети действия по разделяне на ИТ инфраструктурата на КПКОНПИ които да осигурят възможността за работа на Комисия за отнемане на незаконно придобитото имущество съобразно осъществяваните от нея функции, а именно:

- Конфигуриран нов VLAN (виртуална локална мрежа) в цялата мрежова инфраструктура, включително етажни комутатори, свързани са съответните компютри към него. Изграден е нов домейн (за управление и създаване на потребители), нов пощенски сървър и нов файлов сървър (за съхранение на информация на отделните дирекции и звена). Паралелно с това е прехвърлена и информацията за служителите (имена на потребители, пароли, съдържание на пощенски кутии, съдържание на общите папки, вкл. настройките за правата на достъп до тях от сегашния домейн).

Отделена, доработена и променена е официалната интернет страница на КОНПИ.

Вследствие нормативните промени е разделен документооборота и е въведена в експлоатация нова система за електронен документооборот на КОНПИ.

Разделени са системите за финансов контрол за хонорари и работни заплати, както и човешко – ресурсната система.

X. ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

1. Бюджет

Финансовото осигуряване на Комисията се извършва в съответствие с разпоредбите на чл. 32 от Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2023 г., с който е определен бюджета на КПКОНПИ.

За периода от 06 октомври 2023 г. до 31 декември 2023 г. бюджетът по чл. 32 от ЗДБРБ за 2023 г. продължава да се изпълнява съвместно от Комисията за противодействие на корупцията и Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Комисията прилага програмен формат на бюджет по Функционална област „Осъществяване на превенция и противодействие на корупцията и публичност на имуществото на лицата, заемащи висши публични длъжности“ и Бюджетна програма „Превенция и противодействие на корупцията, публичност на имуществото на лицата, заемащи висши публични длъжности, установяване на конфликт на интереси и отнемане на незаконно придобитото имущество“.

Утвърдените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. приходи на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество са в размер на 40 хил. лв. (четиридесет хиляди лева), а разходите са в размер на 26 613.1 хил. лв. (двадесет и шест милиона шестстотин и тринадесет хиляди и сто лева).

През 2023 г. е извършена 1 промяна по бюджета на Комисията, в резултат на която уточненият план на бюджета за периода 01.01.2023 г. – 05.10.2023 г. е 17 301.4 хил. лв. по показатели в хил. лв., както следва:

Показатели	Закон 2023 г. (хил. лв.)	Уточнен план 2023 г. (хил. лв.)	Отчет към 05.10.2023 г. (хил. лв.)	Изпълнение спрямо Уточнения план 2023 г. %
Приходи:	40.0	40.0	400.7	1 002 %
Разходи:	26 613.1	17 301.4	17 280.9	100 %
в т.ч.				
- персонал	20 227.4	14 715.0	14 699.5	100 %
- издръжка	4 665.7	2 061.4	2 057.7	100 %
- капиталови	1 720.0	525.0	523.7	100 %

Постъпилите приходи по бюджета на КПКОНПИ от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. вкл. са в размер на 400.7 хил. лв. (четиристотин хиляди и седемстотин лева). Отчетените разходи по бюджета на Комисията за същия период са в размер на 17 280.9 хил. лв. (седемнадесет милиона двеста и осемдесет хиляди и деветстотин лева). При уточнен план за периода от 17 301.4 хил. лв. (седемнадесет милиона триста и една хиляди и четиристотин лева), изпълнението на разходната част от плана по бюджета на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество за периода от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. вкл. е 100 %.

След 06.10.2023 г. финансовото осигуряване на Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество се извършва в съответствие с разпоредбите на чл. 32 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. и указанията на министъра на финансите, дадени с писмо, рег. № 37-00-406 от 24.10.2023 г. за отчитането на бюджета и банковото обслужване на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество и Комисията за противодействие на корупцията. В съответствие с разпоредбите на чл. 155, ал. 1 и чл. 172 от Закона за публичните финанси е възприет подход постъпленията и плащанията на комисиите до края на 2023 г. да се извършват по съществуващите банкови сметки, а да се отчитат по отделни дейности от Единната бюджетна класификация.

Утвърдените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г., приходи на действащата до 06.10.2023 г. Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество са в размер на 40 хил. лв. (четиридесет хиляди лева), а разходите са в размер на 26 613.1 хил. лв. (двадесет и шест милиона шестстотин и тринадесет хиляди и сто лева).

За Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество е определен Уточнен план за 2023 г., както следва:

Показатели	Закон 2023 г. (хил.лв.)	Уточнен план 2023 г. (хил.лв.) КОНПИ, след 06.10.2023 г.	Отчет към 31.12.2023 г. (хил.лв.)	Изпълнение спрямо Уточнения план 2023 г. %
Приходи:	40.0		12,5	
Разходи:	26 613.1	5 759.9	4 284.6	74%
в т.ч.				
- персонал	20 227.4	2 744.2	2 217.7	81%
- издръжка	4 665.7	2 426.4	2 044.1	84%
- капиталови	1 720.0	589.3	22.8	4%

Постъпилите приходи в частта на бюджета на КОНПИ от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. са в размер на 12.5 хил. лв. (дванадесет хиляди и петстотин лева). Отчетените разходи по бюджета в частта на КОНПИ за същия период са в размер на 4 284.6 хил.лв. (четири милиона двеста осемдесет и четири хиляди и шестстотин лева). При уточнен план от 5 759.9 хил. лв. (пет милиона седемстотин петдесети девет хиляди и сто лева), изпълнението на разходната част от Уточнения план по бюджета на КОНПИ от 06.10.2023 г. до 31.12.2023 г. е 74%.

2. Процедури по Закона за обществените поръчки

От страна на КПКОНПИ в периода 01.01.2023 г. – 05.10.2023 г. са обявени общо 18 обществени поръчки, от които 5 процедури по чл. 18, ал. 1, т. 1 от ЗОП; 9 процедури по чл. 18, ал. 1, т. 12 от ЗОП; 4 поръчки по реда на чл. 82, ал. 3 от ЗОП чрез провеждане на вътрешен конкурентен избор по сключени от Министерството на финансите рамкови споразумения.

В периода 01.01.2023 г. – 05.10.2023 г. са сключени 58 бр. договора, вкл. допълнителни споразумения, от които 25 бр. договора – по проведени обществени поръчки, при спазване на предвидения в ЗОП и ППЗОП ред; 26 бр. договора – сключени на основание чл. 20, ал. 4 от ЗОП и 7 бр. допълнителни споразумения.

За отчетния период 01.01.2023 г. – 05.10.2023 г. няма подадени жалби срещу решения на възложителя КПКОНПИ.

С обнародването в Държавен вестник бр. 84 от 06.10.2023 г на Закона за противодействие на корупцията (ЗПК) е създадена Комисия за противодействие на корупцията (КПК) и с § 6, ал. 1 от Предходните и заключителни разпоредби на ЗПК (ПЗРЗПК) Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ) е преименувана в Комисия за отнемане на незаконно придобитото имущество (КОНПИ).

От страна на КОНПИ в периода 06.10.2023 г. – 31.12.2023 г. не са обявявани обществени поръчки. В периода 06.10.2023 г. – 31.12.2023 г. са сключени общо 74 договора и допълнителни споразумения, от които: 12 договора чрез директно възлагане на основание чл. 20, ал. 4, т. 3 от ЗОП; на основание § 6 ал. 10 от ПЗР на ЗПК са сключени 24 допълнителни споразумения, сключени към договори за обществена поръчка и 38 допълнителни споразумения към договори след директно възлагане на основание чл. 20, ал. 4, т. 3 от ЗОП.

За отчетния период 06.10.2023 г. – 31.12.2023 г. няма подадени жалби срещу решения на възложителя КОНПИ, поради липсата на проведени процедури по ЗОП.

2. Сграден фонд

Комисията управлява/ползва общо 24 имота публична и частна държавна собственост на територията на цялата страна, в които се помещават административни звена и териториални структури на Комисията, в т.ч. 6 ведомствени жилища в гр. София.

В периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. са извършени дейности, свързани с поддръжката и стопанисването на имотите на Комисията, на обща стойност 253 222.00 лв., включващи данъци и такси, застраховане, ремонт и поддръжка на сгради и съоръжения по сградните инсталации, в т.ч. абонаментни услуги за поддръжане в изправност на различни по вид инсталации в сградния фонд.

XI. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Звено „Международно сътрудничество“ осъществява взаимодействието на Комисията с международни организации, мрежи и юрисдикции.

Звеното установява незаконно придобито имущество, находящо се на територията на Република България, при отправено искане от компетентните органи на друга държава, когато това е предвидено в международни актове и международни договори, по които Република България е страна, както и имуществото на български граждани, находящо се на територията на друга държава, когато е направено искане от съответната териториална дирекция и дирекция „Противодействие на корупцията“ на Комисията.

1. Международен обмен на информация

Чрез каналите за обмен на информация и международно сътрудничество КАРИН, СИЕНА и АРО платформа за 1 януари – 31 декември 2023 г. са извършени проверки на имущество за физически и юридически лица по общо 137 запитвания, от които:

За периода 1 януари – 05 октомври 2023 г.

- по искания на териториалните дирекции на КПКОНПИ за проверка на имущество на физически и юридически лица в чужбина са извършени общо 20 броя запитвания. Получените материали и отговори от чуждестранните компетентни органи са приложени своевременно към съответните производства на териториалните дирекции за установяване на имущество, придобито от незаконна/престъпна дейност.

По подадените до звено „Международно сътрудничество“ заявления за извършване на международни запитвания от териториалните дирекции на КПКОНПИ и на дирекция „Противодействие на корупцията“ на КПКОНПИ, са изпратени искания до чуждестранните партньори за проверка на тридесет физически лица.

- по искане на чуждестранни партньори за проверка на имущество на физически и юридически лица на територията на Република България, чрез дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ на МВР и чрез системата за обмен на информация КАРИН са извършени проверки по общо 91 броя запитвания. При извършените от звено „Международно сътрудничество“ проверки, по четиридесет и пет от чуждестранните запитвания са установени данни за наличие на имущество в страната, относими към водените разследвания на международните партньори на Комисията по отношение на проверяваните от тяхна страна лица.

По подадените до звено „Международно сътрудничество“ заявления от чуждестранните партньори за периода от 1 януари – 05 октомври 2023 г. (вкл.) са извършени проверки на общо 1 195 физически лица и 79 юридически лица. В едно запитване често са включени множество физически и/или юридически лица, за които тече разследване или съдебно производство.

За периода 06 октомври - 31 декември 2023 г.

- по искания на териториалните дирекции на КОНПИ за проверка на имущество на физически и юридически лица в чужбина са отправени общо 8 запитвания. Получените материали и отговори от чуждестранните компетентни органи са приложени своевременно към съответните производства на териториалните дирекции за установяване на имущество, придобито от незаконна/престъпна дейност. По подадените до звено

„Международно сътрудничество“ заявления за извършване на международни запитвания от териториалните дирекции на КОНПИ са изпратени искания до чуждестранните партньори за проверка на десет физически лица.

- по искане на чуждестранни партньори за проверка на имущество на физически и юридически лица на територията на Република България, чрез дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ на МВР и чрез системата за обмен на информация КАРИН, са извършени проверки по общо 18 запитвания. При извършените проверки по 6 от чуждестранните запитвания са установени данни за наличие на имущество в страната, относими към водените разследвания на международните партньори на Комисията по отношение на проверяваните от тяхна страна лица.

По подадените до звено „Международно сътрудничество“ заявления от чуждестранните партньори за периода от 06 октомври - 31 декември 2023 г. са извършени проверки на общо 59 физически лица и 36 юридически лица. В едно запитване често са включени множество физически и/или юридически лица, за които тече разследване или съдебно производство.

По подадените до звено „Международно сътрудничество“ заявления от чуждестранните партньори за 1 януари – 31 декември 2023 г. са извършени проверки на общо 1 254 физически лица и 115 юридически лица. В едно запитване често са включени множество физически и/или юридически лица, за които тече разследване или съдебно производство.

2. Участия в международни форуми, срещи, конференции

Комисията продължава сътрудничеството с международните организации и мрежи, с които през годините са установени добри контакти и взаимодействие и през периода проведе срещи с чуждестранните си партньори, като за посочения период взе участие в следните срещи, панелни дискусии, обучения, събрания и други форуми:

- Експертната работна група на Парижкия пакт по незаконните финансови потоци, организирана от Службата на ООН по наркотиците и престъпността (UNODC), проведена в периода 07-08 февруари 2023 г.;

- Пленарно заседание на Мрежа на органите за превенция на корупцията, проведено на 16.02.2023 г.;

- Междинна среща на Мрежата от европейски органи за почтеност и сигнали за нередности (NEIWA), проведена на 24.02.2023 г.;

- 24-та среща на Платформата на ЕС за възстановяване на активи (ARO Платформа), проведена в периода 02-03 март 2023 г.;

- Конференция на тема „Антикорупция и национална сигурност“, организирана от Центъра за изследване на демокрацията (ЦИД), Министерството на правосъдието (МП) на Р България и Базелският институт по управление, проведена на 21.03.2023 г.

- Годишно Общо събрание за 2023 г. на мрежата Карин (CARIN), проведено в периода 03-05 май 2023 г. в гр. Брюксел, Кралство Белгия;

- Експертна среща с Френската агенция за борба с корупцията (AFA) и Отдела за борба с корупцията на ОИСП на тема „Регулаторните рамки за насърчаване на почтеността на бизнеса“, проведена в периода 22-23 май 2023 г. в гр. Париж, Република Франция.

- участие в присъствена регионална среща в Прага, Република Чехия, в периода 12-14 септември 2023 г. на Служба за събиране на активи (Asset recovery office /ARO/);

- годишно събрание на БАМИН (BAMIN) в периода 20 – 22 септември 2023 г. в Кишинев (Молдова);
- семинар за сигнализиране на нередности, Виена 28 – 29 септември 2023 г.
- 25-та среща на Платформата на ЕС за възстановяване на активи (ARO Платформа), проведена в периода 28-29 ноември 2023 г.

3. Участие в международни мрежи и организации и присъединяване на КПКОНПИ/КОНПИ към нови международни мрежи и организации и органи на ЕС

Комисията продължава сътрудничеството с международните организации и мрежи, с които през годините са установени много добри контакти и взаимодействие: Интерпол, Европол, КАРИН, БАМИН, АЛЕФА, АРИНСА, ПРАГ, Евроджъст, Егмонт груп, Регионална Антикоруptionно Инициатива (РАI/РАИ), ГРЕКО, ГРЕТА, Европейски партньори срещу корупцията (ЕРАС), Европейска мрежа от звена за контакт срещу корупцията (ЕАСН), Network of Corruption Prevention Authorities – NCPA, Мрежата за почтеност (Network for Integrity); Европейската мрежа на органите за интегритет и сигнализиране на нередности (NEIWA) и Международната асоциация на антикорупционните агенции (IAACA).

XII. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

1. Вътрешен одит

Звено „Вътрешен одит“ е на пряко подчинение на председателя на Комисията и осъществява дейността по вътрешен одит в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори, Наръчника за вътрешен одит и Статута на звеното за вътрешен одит в КПКОНПИ.

За отчетния период от 01.01.2023 г. до 05.10.2023 г. вкл. от звеното са извършени 6 броя планови одитни ангажименти за даване на увереност, като са направени 57 бр. констатации, при което не са установени пропуски и несъответствия.

Сред посочените по-горе одити с особено важно значение за дейността на Комисията са: „Състояние на системите за финансово управление и контрол в КПКОНПИ към 31.12.2022 г.“; „Проверка на процесите по управление на човешките ресурси по отношение подбора и назначаването на служители в КПКОНПИ за периода 01.01.2022 г. - 31.03.2023г.“ и „Планиране, съставяне, изпълнение и отчитане на бюджета на КПКОНПИ за 2022 г.“, всички възложени със съответни заповеди на председателя на Комисията.

За периода 06.10.2023 г. – 31.12.2023 г. от звено „Вътрешен одит“ е извършен 1 брой планов одитен ангажимент за даване на увереност, като са направени 8 бр. констатации, при което не са установени пропуски и несъответствия.

През отчетния период на звено „Вътрешен одит“ не е възлагано извършване на извънпланови одитни ангажименти за даване на увереност и одитни ангажименти за консултиране по отношение установяване на нарушения и нередности.

2. Финансов контрол

За периода 01.01.2023 г. – 05.10.2023 г. (вкл.) в КПКОНПИ е осъществен предварителен контрол за законосъобразност, свързан с финансовата дейност чрез съпоставка с изискванията на приложимата нормативна уредба и вътрешните актове на Комисията. Извършени са проверки на документациите при провеждане на процедури съгласно Закона за обществени поръчки (ЗОП), както и при разходване на средства по проект „Укрепване на капацитета на компетентните власти в България по отношение на възстановяване и управление на активи от престъпна дейност“, финансиран по програма „Вътрешни работи“ на Норвежки финансов механизъм (НФМ) 2014-2021 г.

За отчетния период са извършени общо 2 286 проверки за законосъобразност, както следва:

- при осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение – 239 проверки;
- при осъществяване на предварителен контрол преди извършване на разход – 2 006 проверки;
- при осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение за постъпване на приход по сключени договори за наем - 5 проверки;
- при осъществяване на предварителен контрол преди постъпване на приход по сключени договори за наем – 36 проверки.

През месец март 2023 г. в изпълнение на изискванията на чл. 8, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС) и писмо на министъра на финансите с вх. № ЦУ 01-11316 от 05.12.2022 г. за предоставяне на информация за състоянието на системите за финансово управление и контрол в организациите от публичния сектор за 2022 г., бе изготвен годишен доклад за самооценка за 2022 г. на КПКОНПИ, подаден в Министерството на финансите в законовия срок и одобрен.

Съгласно т. 2 от раздел II на Системата за мониторинг на финансовото управление и контрол в КПКОНПИ, работна група направи анализ, попълни въпросник за самооценка и изготви доклад за състоянието на СФУК в Комисията за първото полугодие на 2023 г.

Не са констатирани нарушения при осъществяване на предварителния контрол за законосъобразност на финансовата дейност в КПКОНПИ за периода 01.01.2023 г. – 05.10.2023 г. (вкл.).

За четвърто тримесечие на 2023 г. финансовият контролор в Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество (КОНПИ, Комисията) е осъществил предварителен контрол за законосъобразност, свързан с финансовата дейност на КОНПИ чрез съпоставка с изискванията на приложимата нормативна уредба и вътрешните актове на Комисията, както и проверки на документациите при провеждане на процедури по ЗОП и извършване на разходи по договори по НФМ.

За периода са извършени общо **951** проверки за законосъобразност, както следва:

1. При осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение - 148 проверки;
2. При осъществяване на предварителен контрол преди извършване на разход – 793 проверки;
3. При осъществяване на предварителен контрол преди постъпване на приход по сключени договори за наем – 10 проверки.

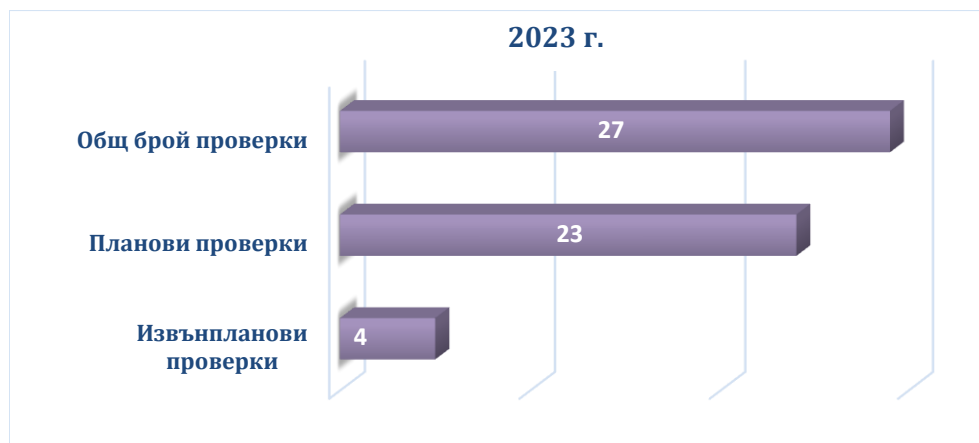
При проверките за четвъртото тримесечие на 2023 г. на документите, касаещи финансовата дейност на Комисията, **не** са констатирани нарушения на законосъобразността преди поемане на задължения, извършване на разходи и преди постъпване на приходи.

3. Инспекторат

Звено „Инспекторат“ е на пряко подчинение на председателя на Комисията и осъществява административен контрол, като следи за спазването на нормативните актове и актовете на председателя при осъществяване на дейността на структурните звена в администрацията на Комисията. Инспекторатът извършва планови проверки в съответствие с утвърдения Годишния план за контролната дейност, както и извънпланови проверки след разпореждане от за председателя.

Планираните в годишния план за 2023 г. проверки са възложени и извършени. В периода 1 януари – 05 октомври 2023 г. вкл. Инспекторатът на КПКОНПИ е извършил общо 23 (двадесет и три) проверки, от които 20 (двадесет) планови и 3 (три) извънпланови. В периода 06 октомври – 31 декември 2023 г. включително Инспекторатът на КОНПИ е извършил общо 4 (четири) проверки, от които 3 (три) планови и 1 (една) извънпланова.

Възложените и извършени проверки са представени графично:

През 2023 г. в Инспектората са постъпили общо 11 (единадесет) сигнала, от които:

- 9 (девет) сигнала не са насочени срещу служители в администрацията на КПКОНПИ/КОНПИ. Същите са докладвани писмено на председателя на КПКОНПИ/КОНПИ и с негова резолюция са насочени по компетентност към съответната дирекция;

- 1 (един) сигнал касае решение на КПКОНПИ. По изнесените в сигнала данни е направено предварително проучване и е изготвена докладна записка до председателя на КПКОНПИ, в която е предложено да не се извършва проверка. След одобрение на така направеното предложение с резолюция на председателя на КПКОНПИ е изготвен отговор до подателя на сигнала;

- 1 (един) сигнал е насочен срещу служители в администрацията на КОНПИ и по същия е изготвена докладна записка до председателя на КОНПИ, в която е предложено на Инспектората да се възложи извършването на извънпланова проверка. Със заповед на председателя на КОНПИ на Инспектората на Комисията е възложено извършването на извънпланова проверка, която е приключила в срок с изготвен доклад, който е одобрен. За резултатите от извършената проверка е изготвен отговор до подателя на сигнала.

През отчетния период в Инспектората на КПКОНПИ/КОНПИ не са постъпвали сигнали с данни за корупция и/или конфликт на интереси за служители на администрацията.

При реализираните от Инспектората проверки през годината не са установени административни нарушения, извършени от служителите в администрацията на КПКОНПИ/КОНПИ, поради което от оправомощените длъжностни лица от състава на Инспектората не са предприети съответните действия по образуване на административнонаказателни производства срещу тях.

4. Връзки с обществеността

Звено „Връзки с обществеността“ е на пряко подчинение на председателя на Комисията и осъществява публичната комуникация. В преките задължения на звеното влизат поддържането и актуализирането на информацията на интернет-страницата на Комисията, взаимодействието с представителите на медиите, както и подпомагането на

комисията и нейното ръководство в дейността им.

През отчетния период на страницата на Комисията са публикувани и са изпратени до представителите на медиите 8 съобщения за дейността на КПКОНПИ. Осъществени са връзки с граждани, журналисти и неправителствени организации по текущи въпроси.

За същия период са обработени със заличаване на личните данни и публикувани на интернет страницата на Комисията 231 решения и определения по съдебни дела за отнемане на незаконно придобито имущество.

5. Служител по сигурността на информацията

Служителят по сигурността на информацията е на важно място в системата за сигурност и защита на класифицираната информация в организационната единица КПКОНПИ/КОНПИ. Дейността му през отчетния период е насочена към спазване и прилагане на нормативните изисквания, както и на всички мерки за защита на класифицираната информация в Комисията. През периода са проведени обучения за работа с класифицирана информация на новоназначените служители. Целта е познаване на закона и подзаконовите актове, усвояване на специфични професионални знания и придобиване на практически умения за работа с класифицирана информация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През отчетния период са предприети необходимите структурни и организационни мерки за обезпечаване на дейността на административните звена, укрепване на капацитета на институцията, повишаване на прозрачността и отчетността в работата на Комисията.

След настъпилите законодателни изменения с приемането на Закона за противодействие на корупцията, КОНПИ е продължила да изпълнява своите задължения съобразно правомощията, които има.

